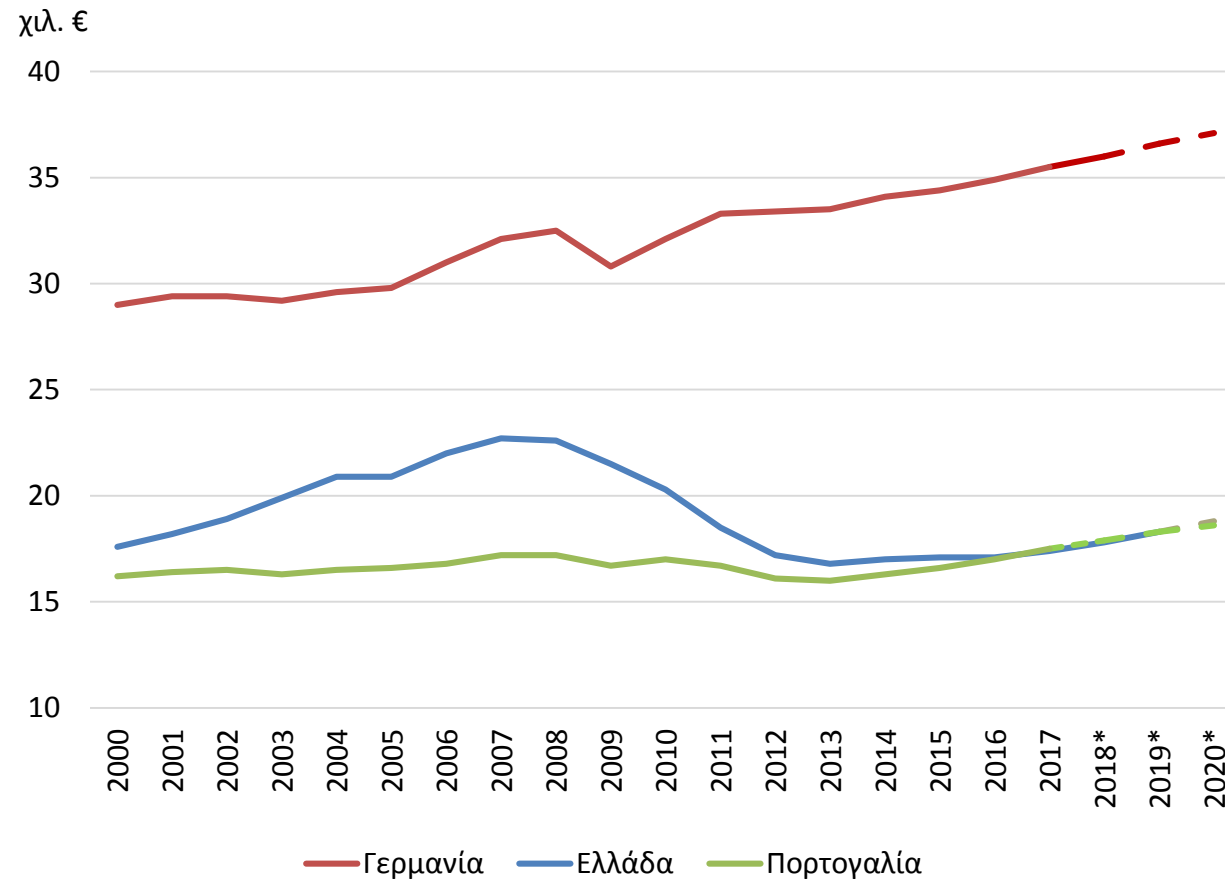

Τάσεις και προοπτικές στην οικονομία και τη βιομηχανία

Νίκος Βέττας
Γενικός Διευθυντής,
Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)
Καθηγητής Οικονομικών,
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
vettas@iobe.gr

Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών
Πελοποννήσου & Δυτ. Ελλάδας
Ετήσια Γενική Συνέλευση
Πάτρα, 9 Ιουνίου 2019

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ, σταθερές τιμές 2010

*Προβλέψεις

Πηγή: Ameco database, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη

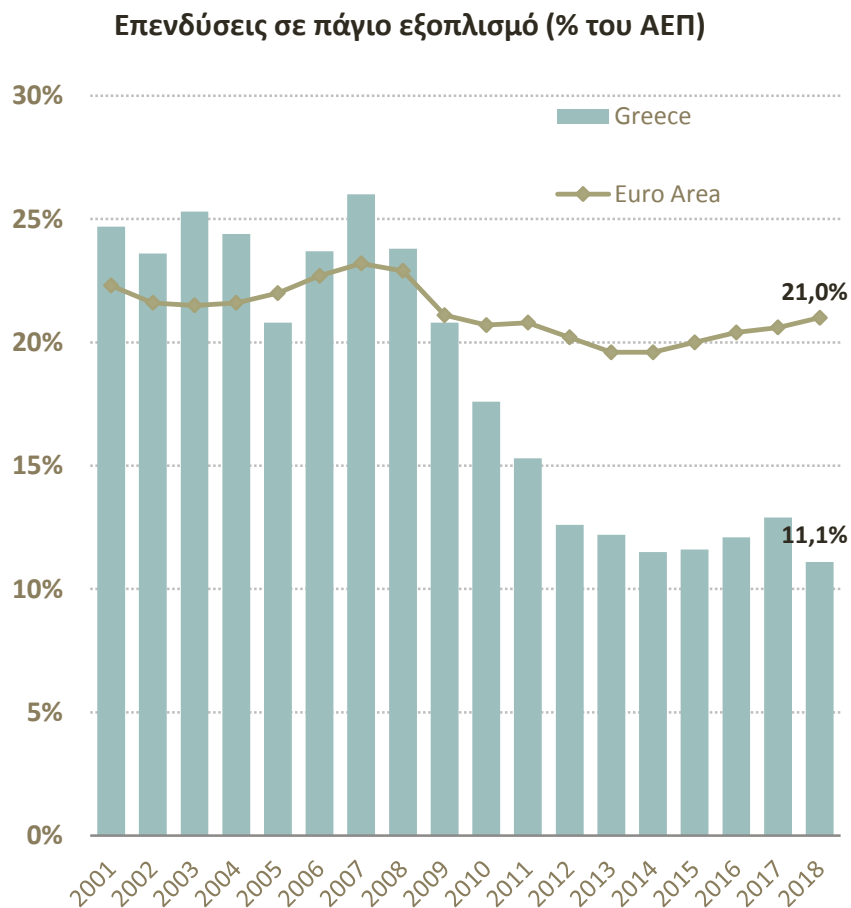
(% ετήσια μεταβολή, εκτός εάν αναφέρεται αλλιώς)	2009	2014	2017	2018	2019*
ΑΕΠ	-3,1	0,7	1,5	1,9	2,0
Ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	9,5	26,5	21,5	19,3	18,0
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης ¹ (% ΑΕΠ)	-15,6	-3,6	0,8	1,1	0,6
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-14,4	-1,6	-1,0	-1,5	-2,0
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών	1,3	-1,4	1,1	0,8	0,9
Σχηματισμός Πάγιου Κεφαλαίου	-13,7	-2,8	9,1	-12,0	10,0

¹ Περιλαμβάνεται η κρατική βοήθεια στις τράπεζες

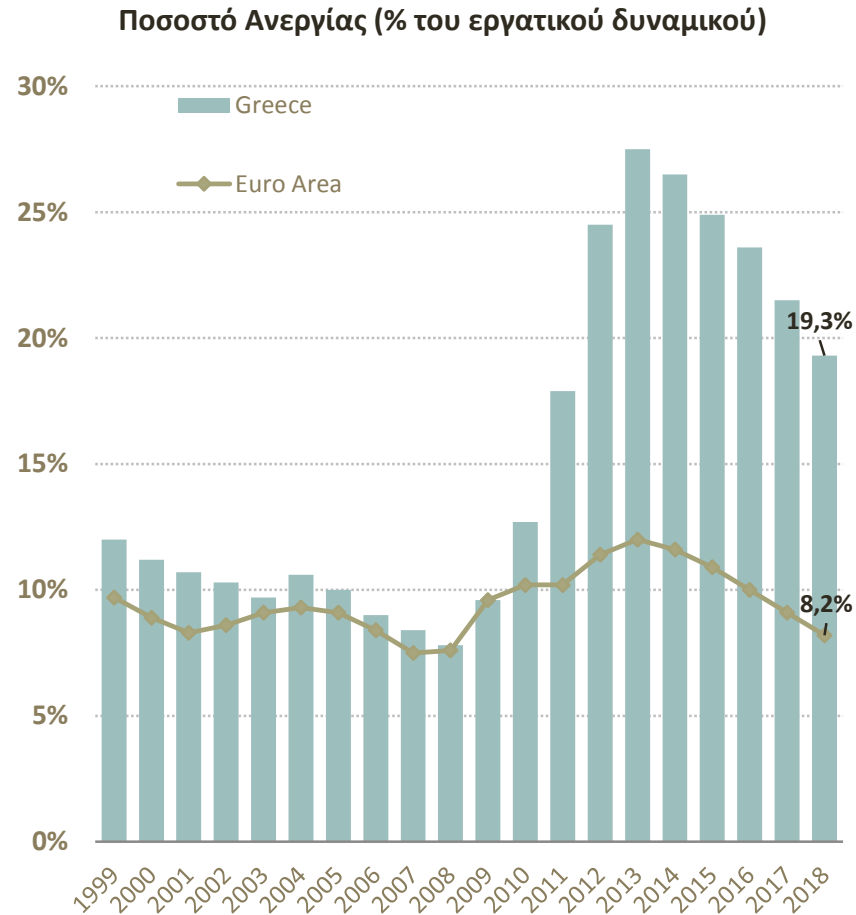
* Προβλέψεις IOBE

Πηγές: Eurostat, ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Εξαιρετικά χαμηλές επενδύσεις, εξαιρετικά υψηλή ανεργία

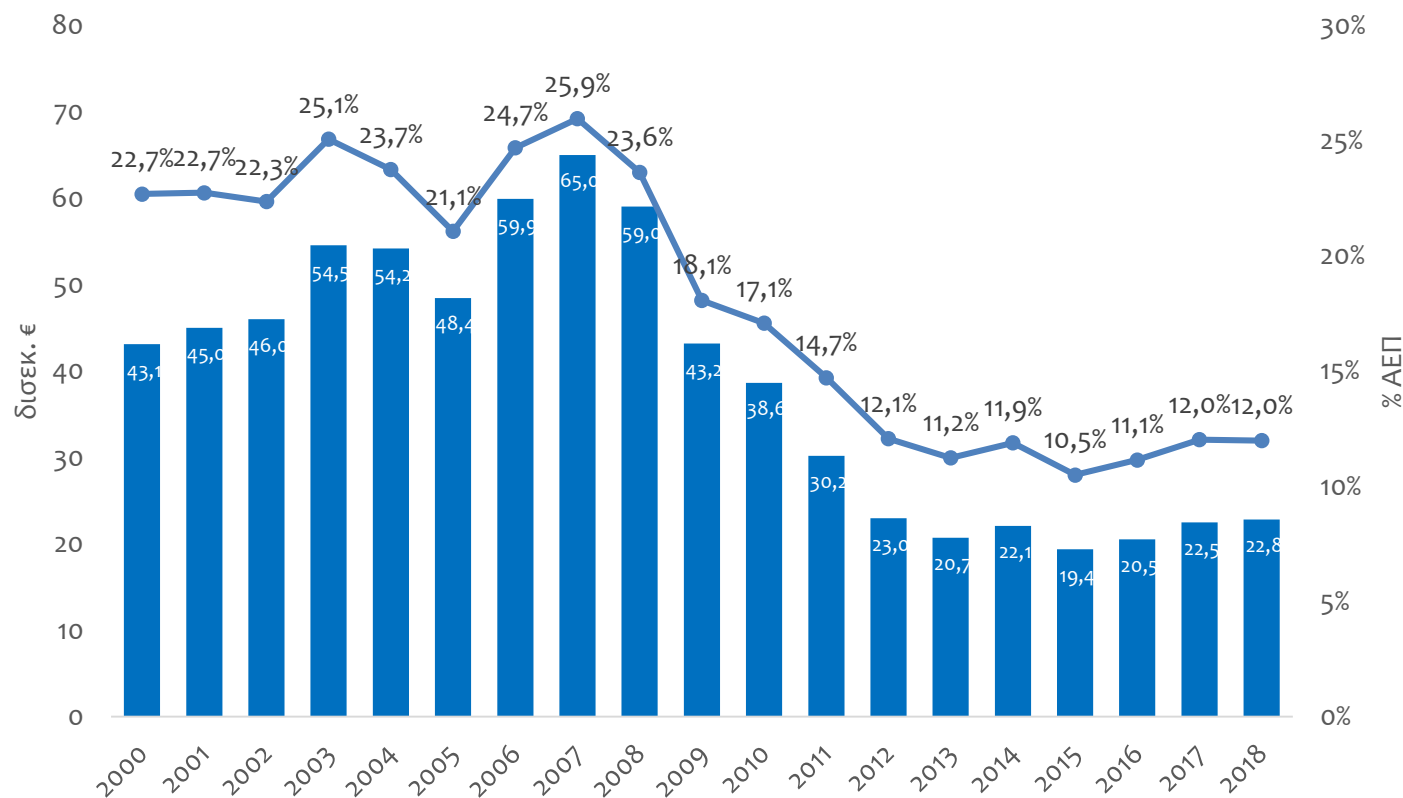

Πηγές: Eurostat/ELSTAT

Η ανεργία μειώθηκε, αλλά παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα

Κατάρρευση επενδύσεων

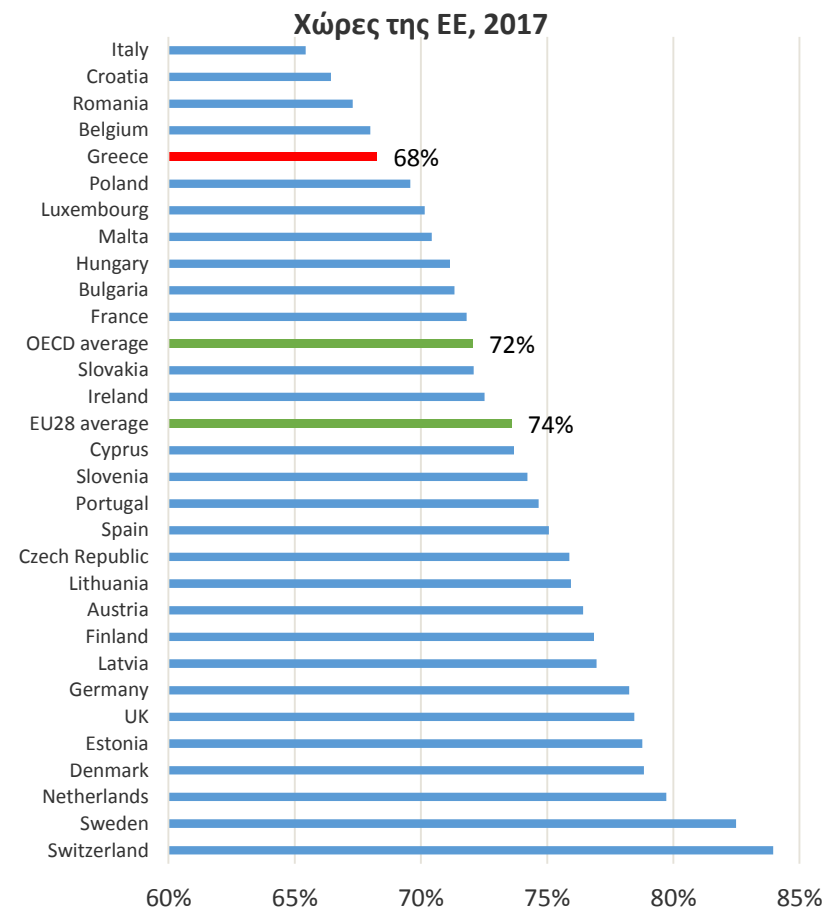
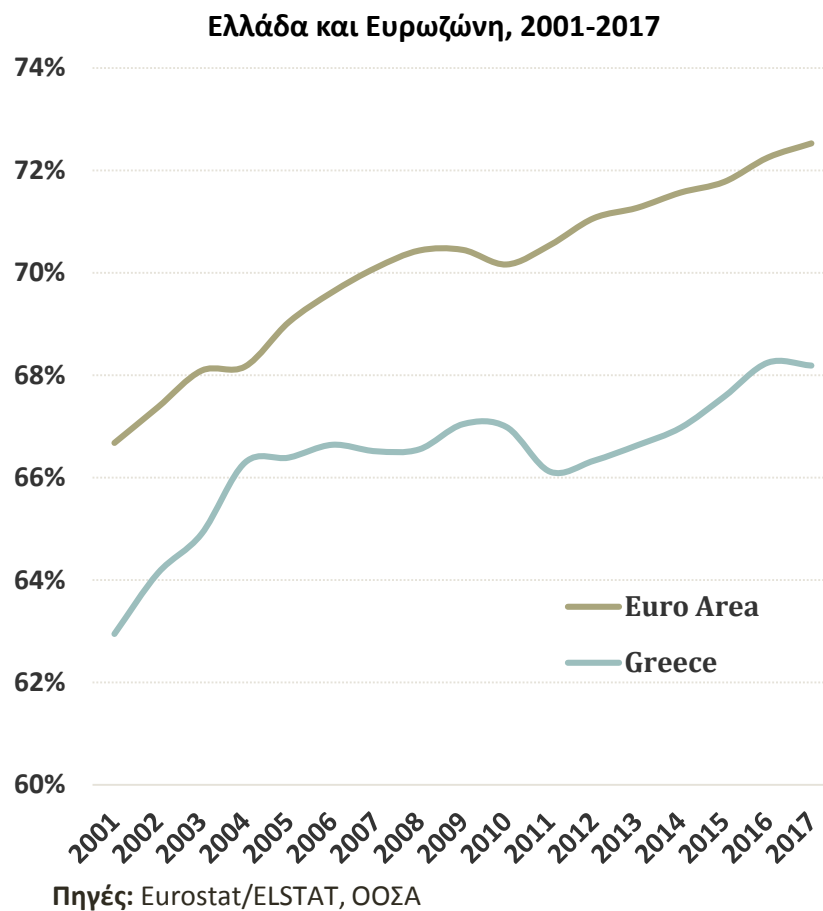

Πηγές: Eurostat/ELSTAT

- Μέγιστο ύψος επενδύσεων το 2007 (€65,0 δισεκ.)
- Υψηλότερες επενδύσεις ως % του ΑΕΠ το 2007 (25,9%)
- Δραματικά χαμηλότερα το 2015 (€19,4 δισεκ. και 10,5% του ΑΕΠ)

Η συμμετοχή στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα είναι συστηματικά χαμηλότερη από άλλες χώρες

Ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας για πληθυσμό 15-64 ετών

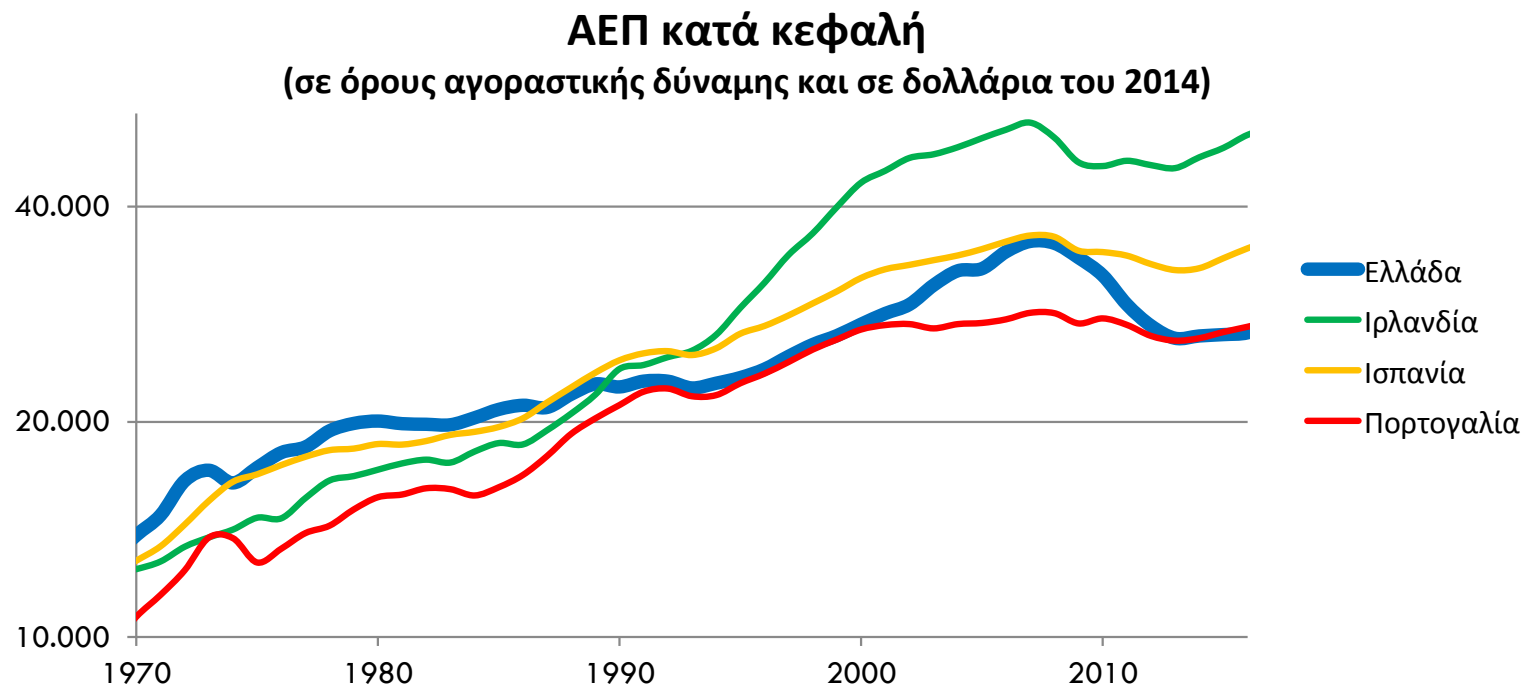
Το ποσοστό συμμετοχής είναι ιδιαίτερα χαμηλό στις γυναίκες (60%) αλλά και στους νέους ενήλικες έως 25 ετών (25%)

Αύγουστος 2018, τέλος προγραμμάτων. Προοπτικές;

- Εξάλειψη του δημοσιονομικού ελλείμματος
Είναι ο συνδυασμός φόρων, εξόδων και συντάξεων συνεπής με την ανάπτυξη;
- Εξάλειψη των εμπορικών ελλειμμάτων
Κυρίως μέσω της μείωσης των εισαγωγών. Βιώσιμη;
- Η ανταγωνιστικότητα έχει αποκατασταθεί
Πρωτίστως, μέσω της μείωσης του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος
- Η Ελλάδα είναι πίσω στην ανάπτυξη
Αργή και αναιμική, χαμηλές επενδύσεις.
- Η Ελλάδα παρέμεινε στην Ευρωζώνη
Γιατί, όμως, είχε τεθεί ποτέ θέμα αποχώρησής της;

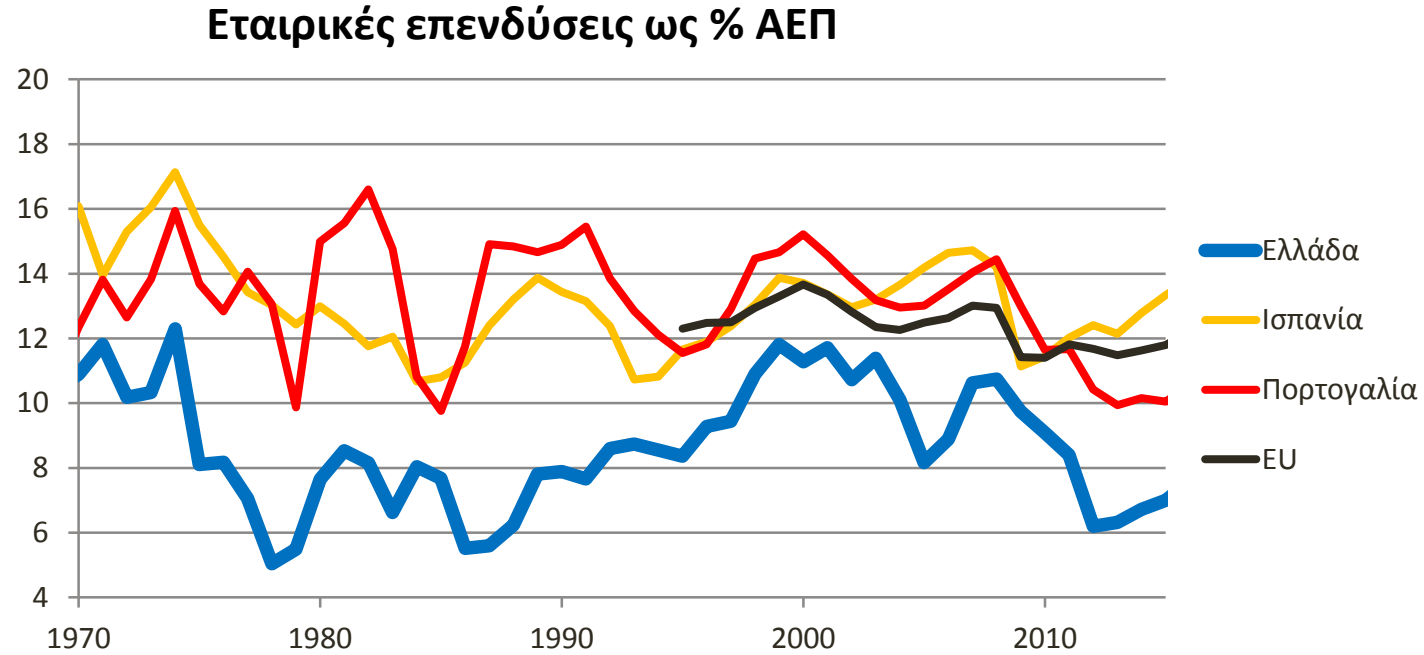
Οι μακροπρόθεσμες τάσεις

ΑΕΠ

- Η Ελλάδα καθίσταται μια από τις φτωχότερες χώρες στην ΕΕ.
 - ▣ Από 14^η μεταξύ 28 χωρών το 1980, έπεσε σε 24^η το 2018.

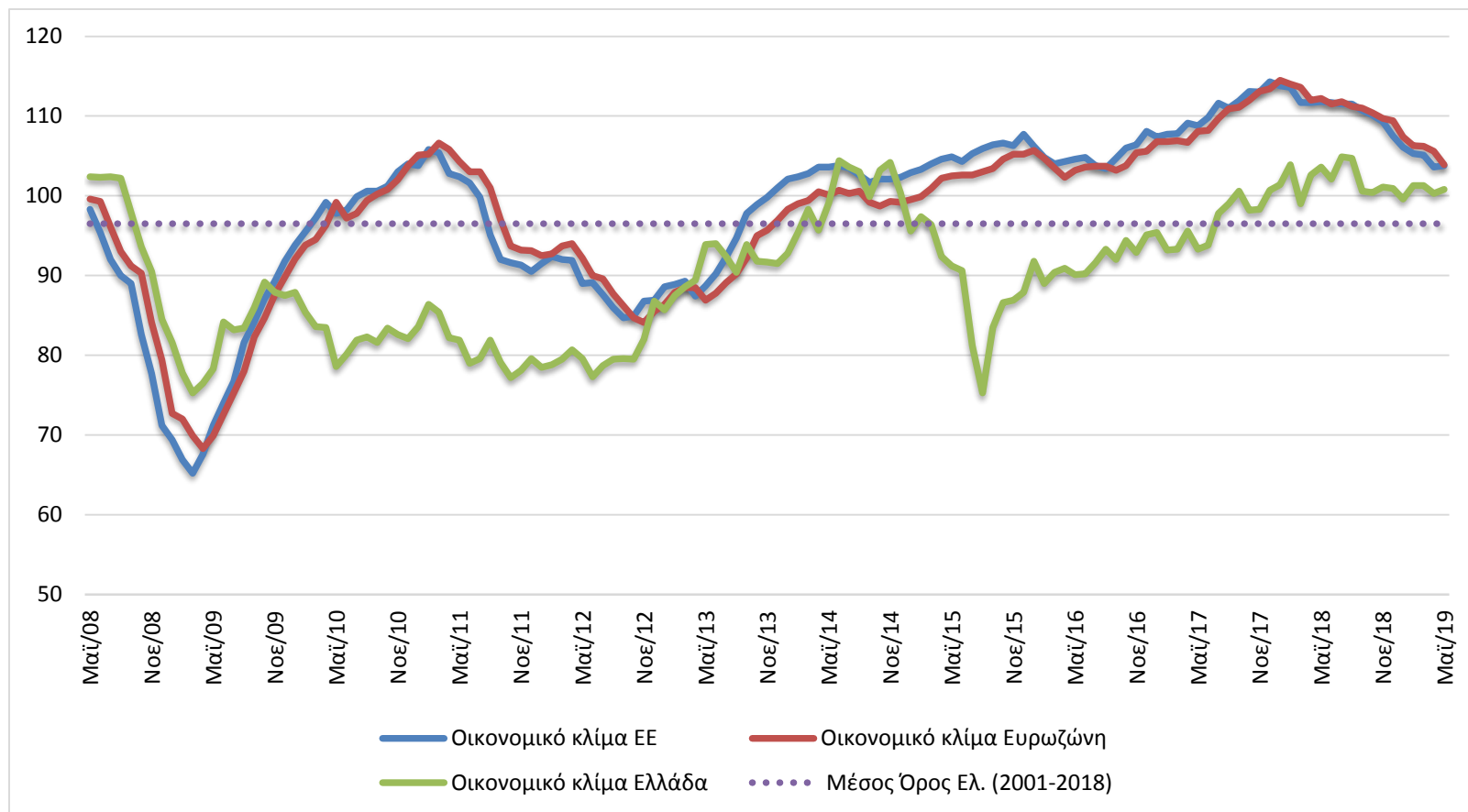
Εταιρικές επενδύσεις

- Οι εταιρικές επενδύσεις στην Ελλάδα είναι χαμηλές.
- Αυξήθηκαν με την προσδοκία εισόδου στο Ευρώ, αλλά μειώθηκαν με την κρίση.

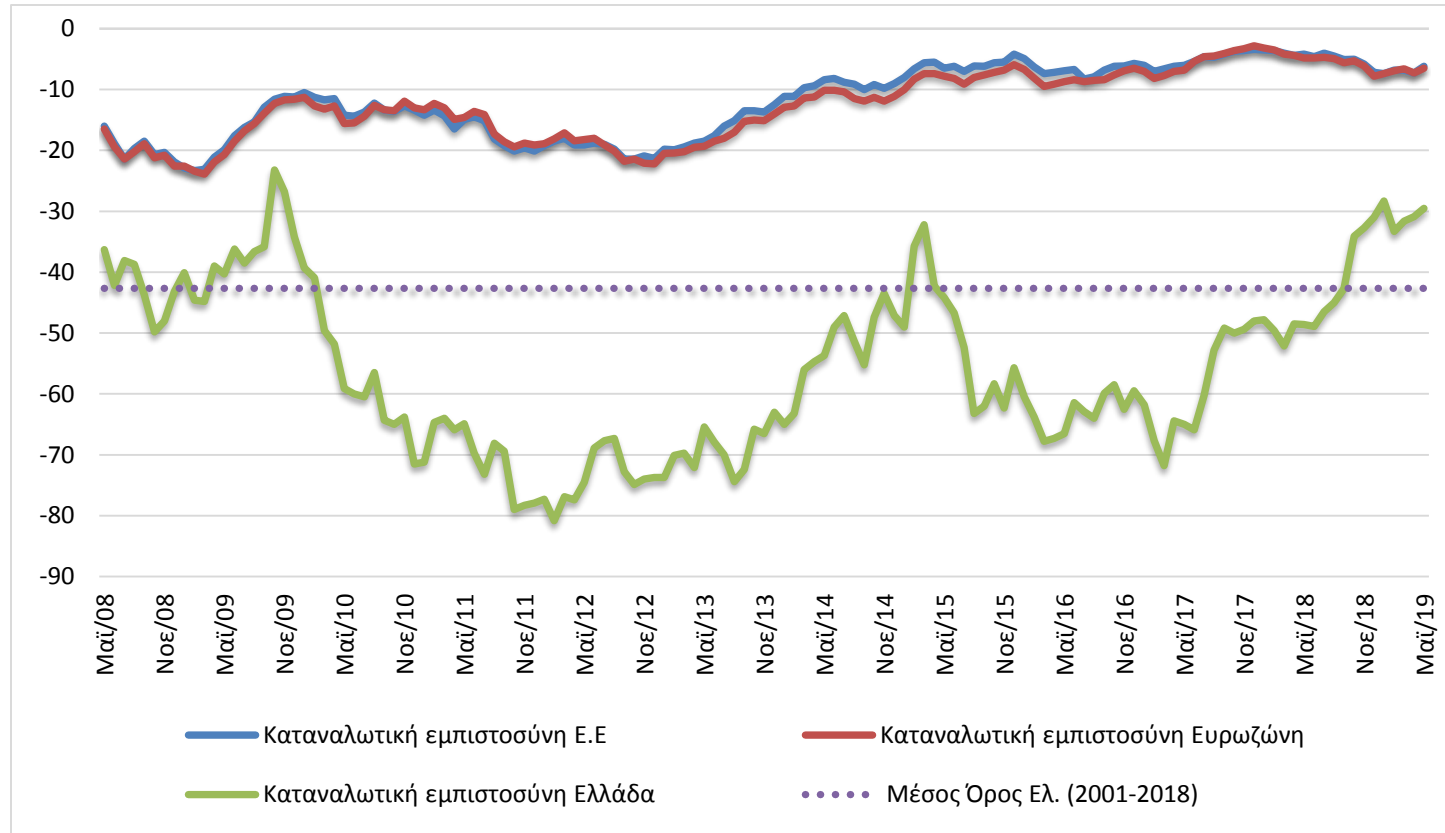
Οικονομικό κλίμα

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (ΙΟΒΕ – ΕΕ)

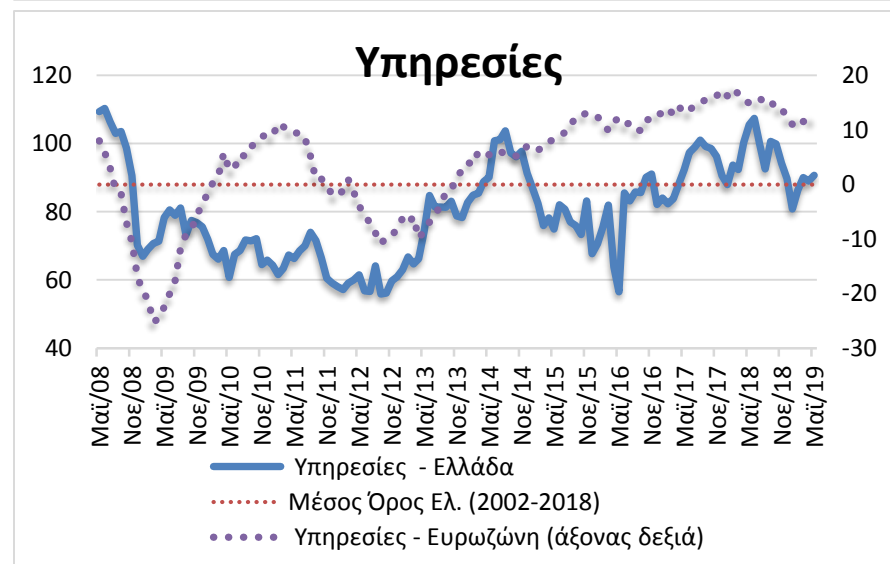
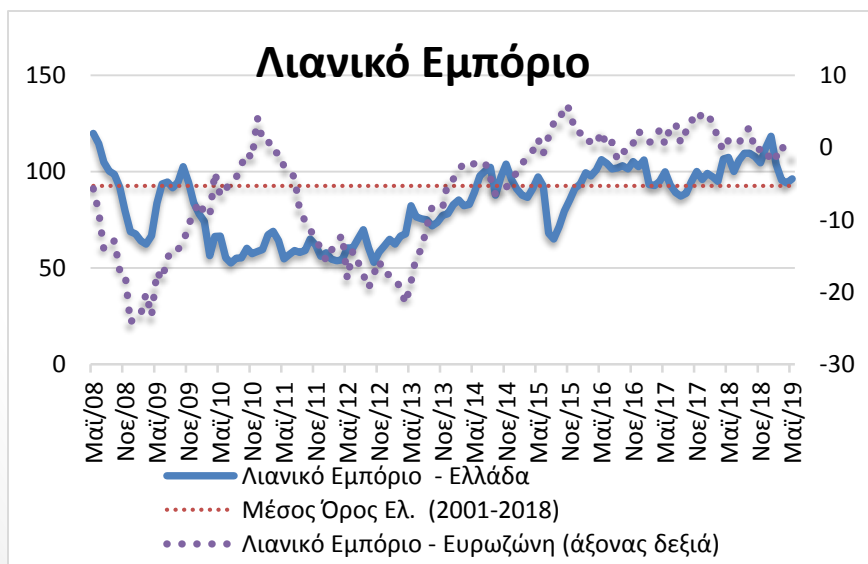
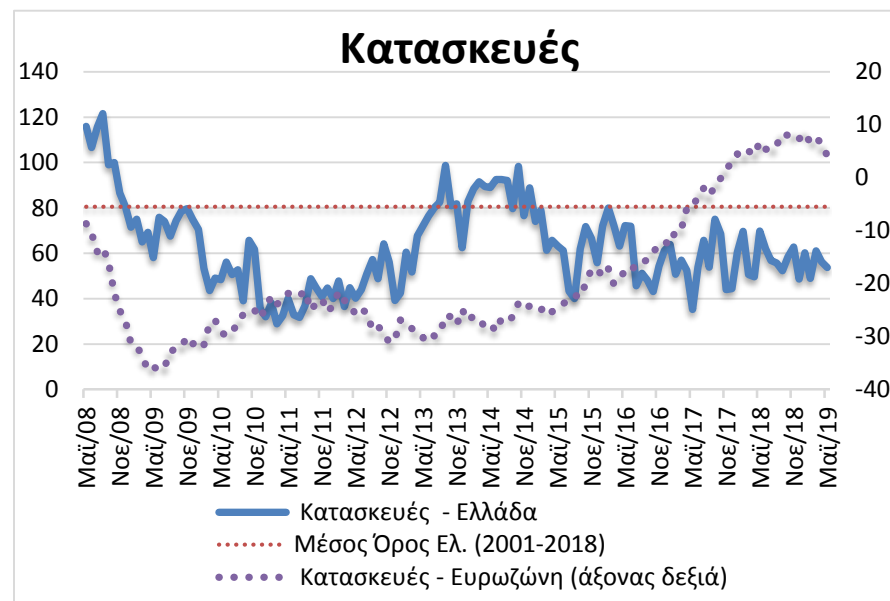
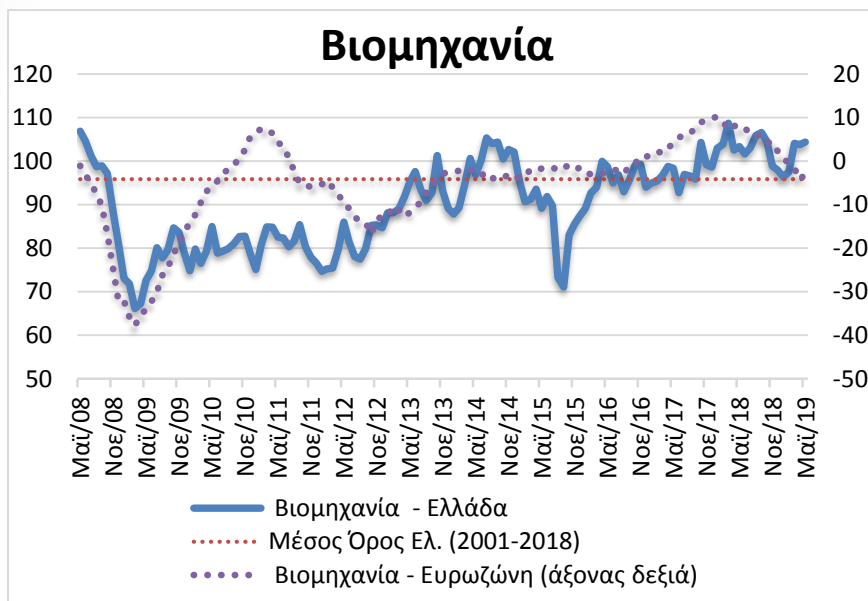
Πηγές: ΙΟΒΕ / Ευρ. Επιτροπή

Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης

Πηγές: IOBE / Ευρ. Επιτροπή

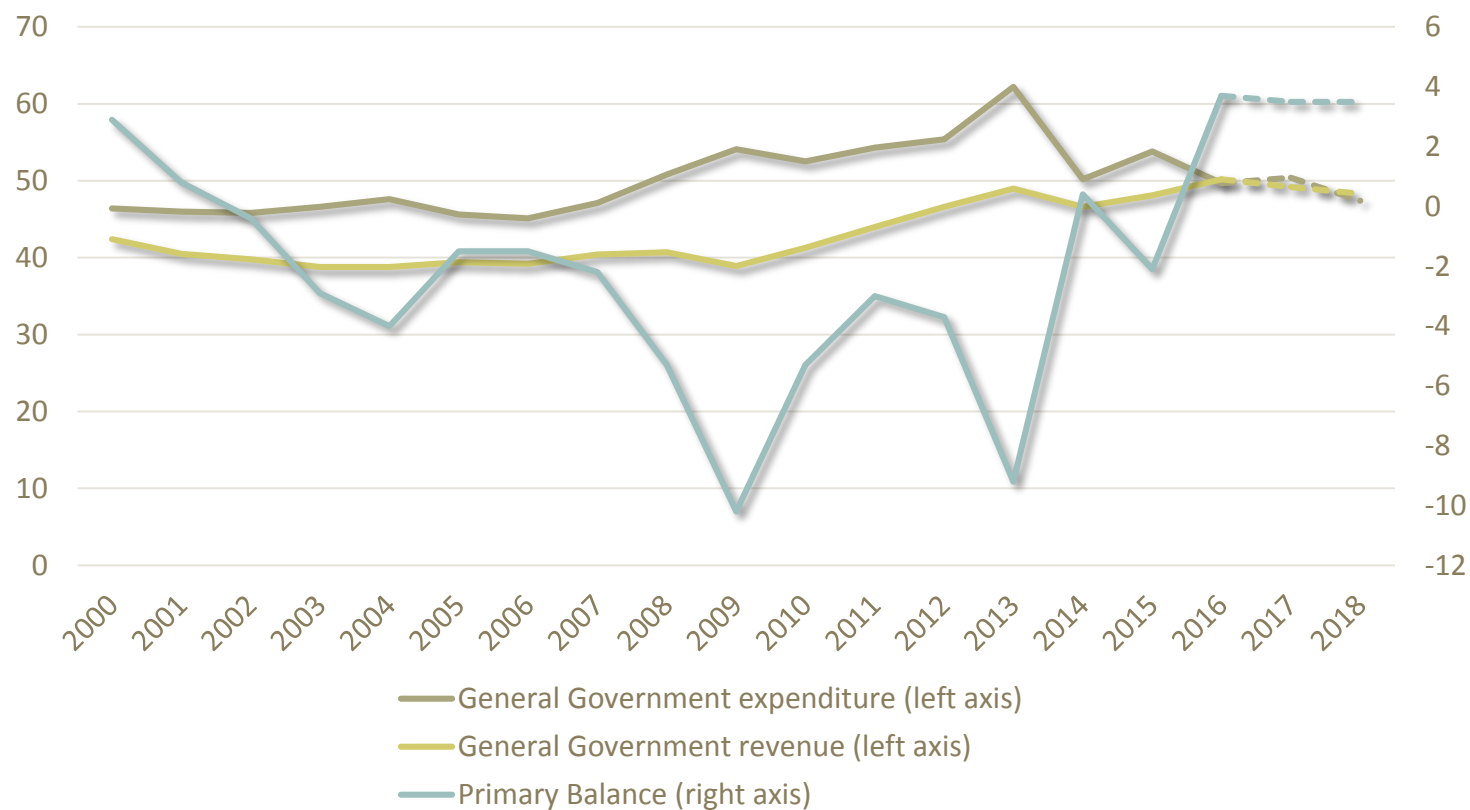
Κλαδικοί δείκτες Προσδοκιών

Πηγές: IOBE / Ευρ. Επιτροπή

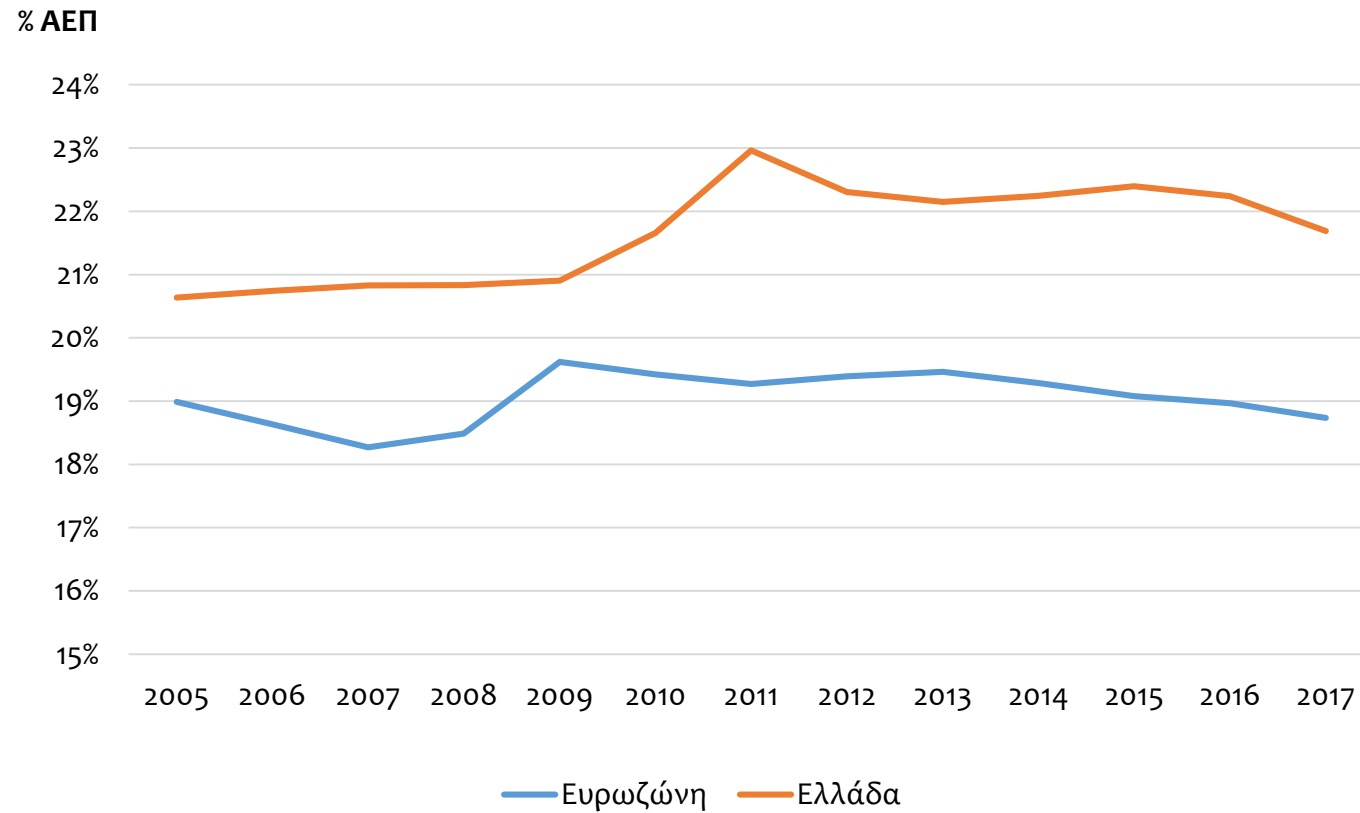
Δημόσιος τομέας

Δημόσια έσοδα, δαπάνη και πρωτογενές ισοζύγιο (% ΑΕΠ)

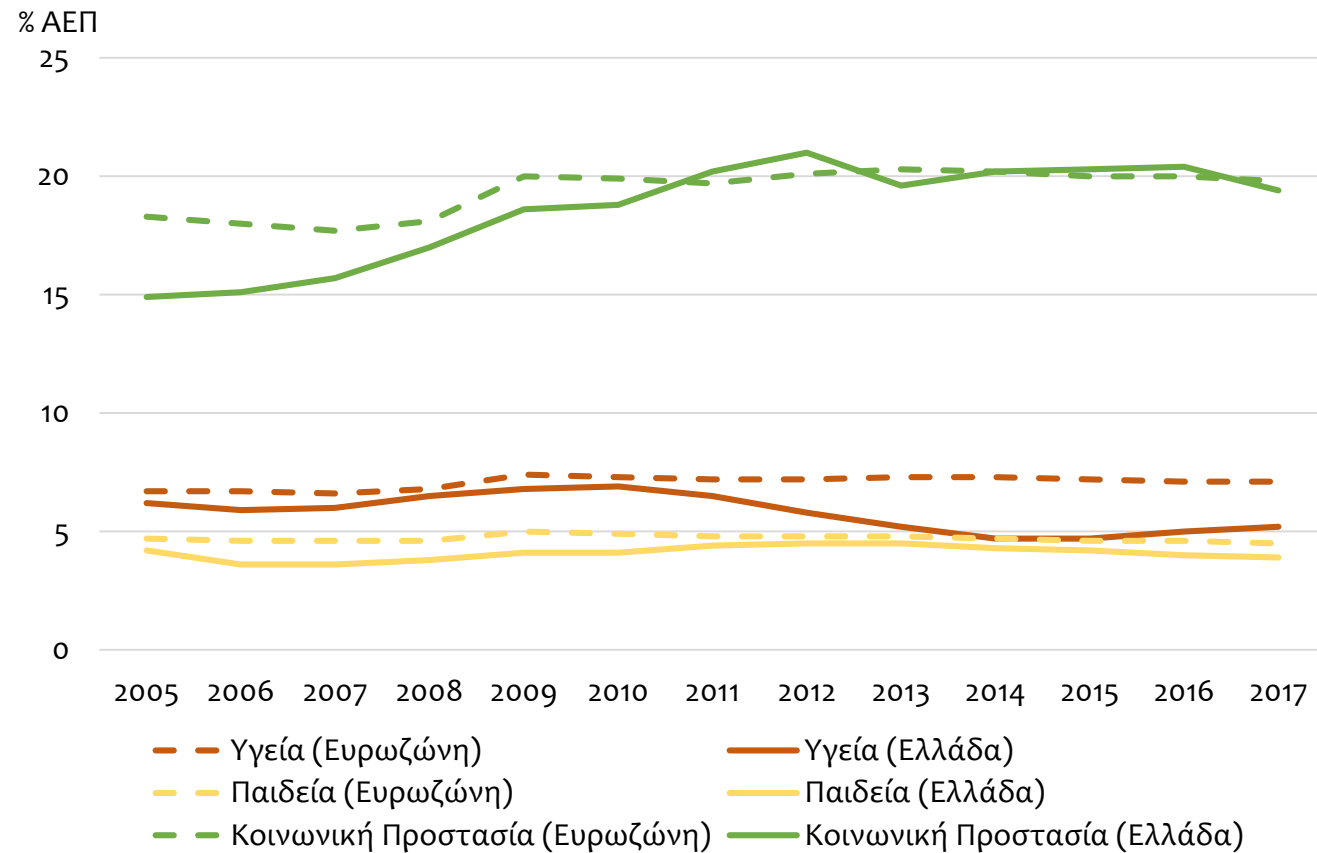
Source: Eurostat/European Economic Forecast, autumn 2017, European Commission

Συμβολή δημόσιου τομέα στο ΑΕΠ

* Περιλαμβάνει Δημόσια διοίκηση, Άμυνα, Εκπαίδευση, Υγεία και Κοινωνική εργασία
Πηγή: National Accounts, Eurostat

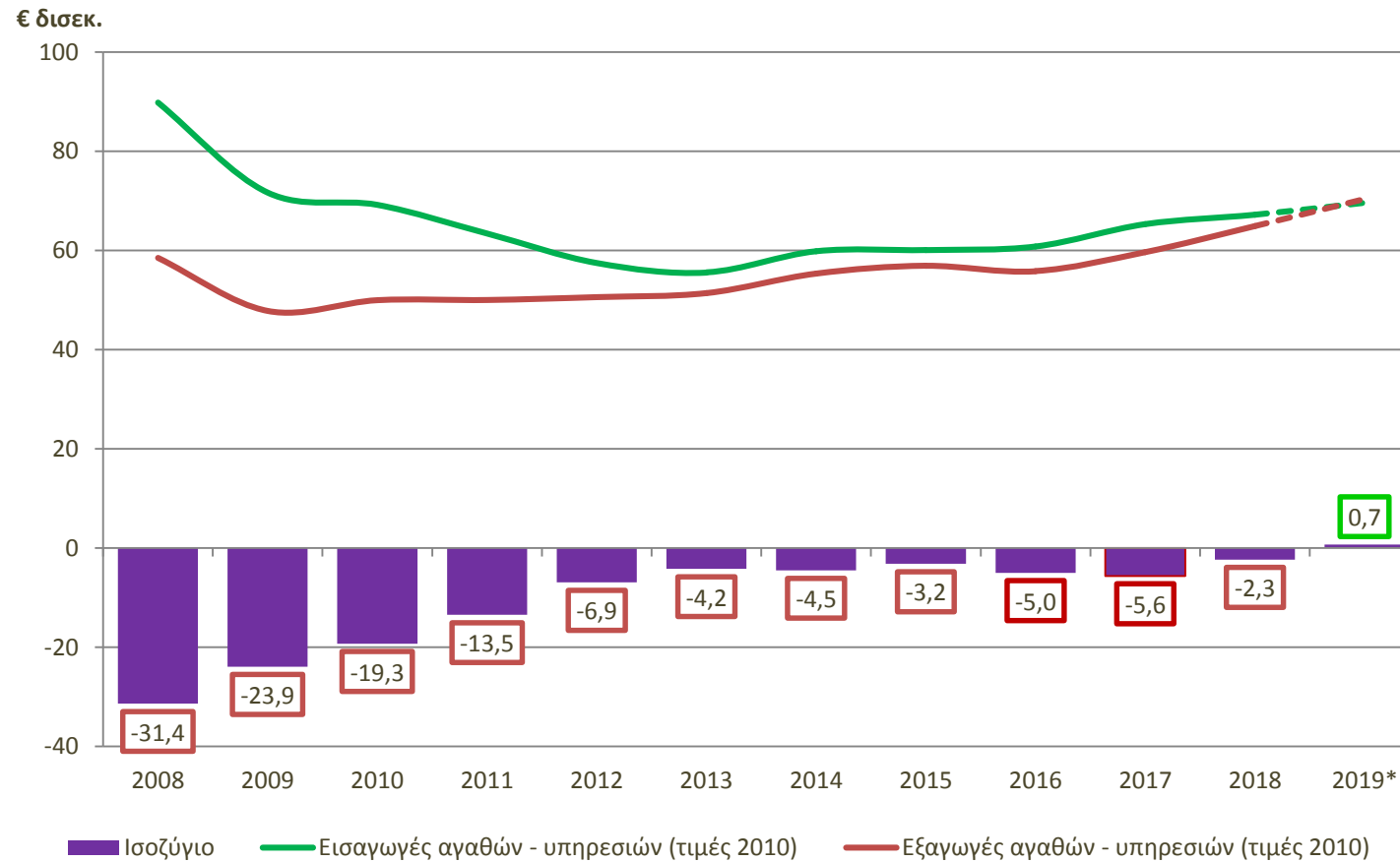
Κατηγορίες κρατικών δαπανών (Ελλάδα – Ευρωζώνη)

ΠΗΓΗ: Government statistics, COFOG, Eurostat

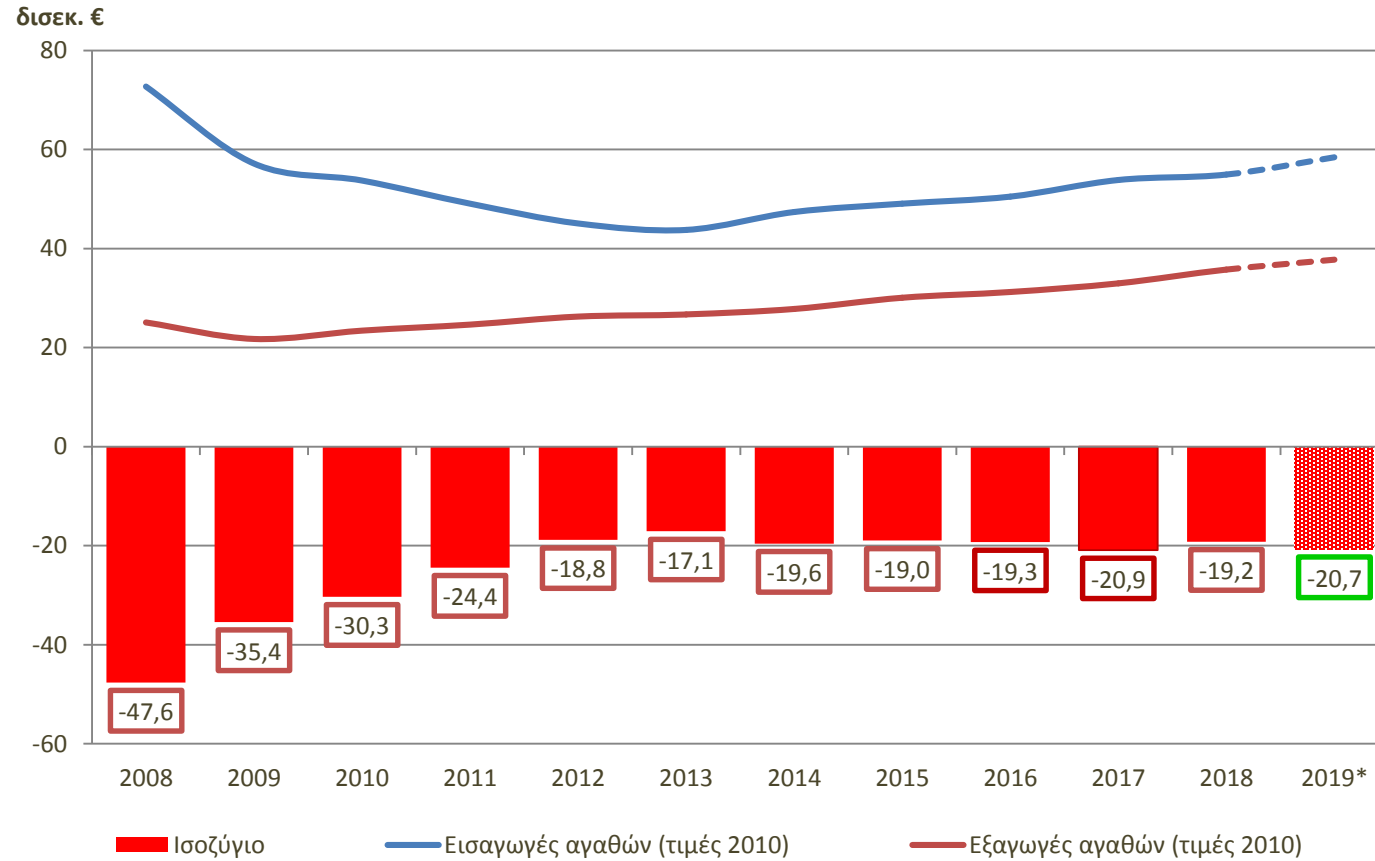
Εξωτερικό Ισοζύγιο

Εμπορικό Ισοζύγιο Αγαθών - Υπηρεσιών

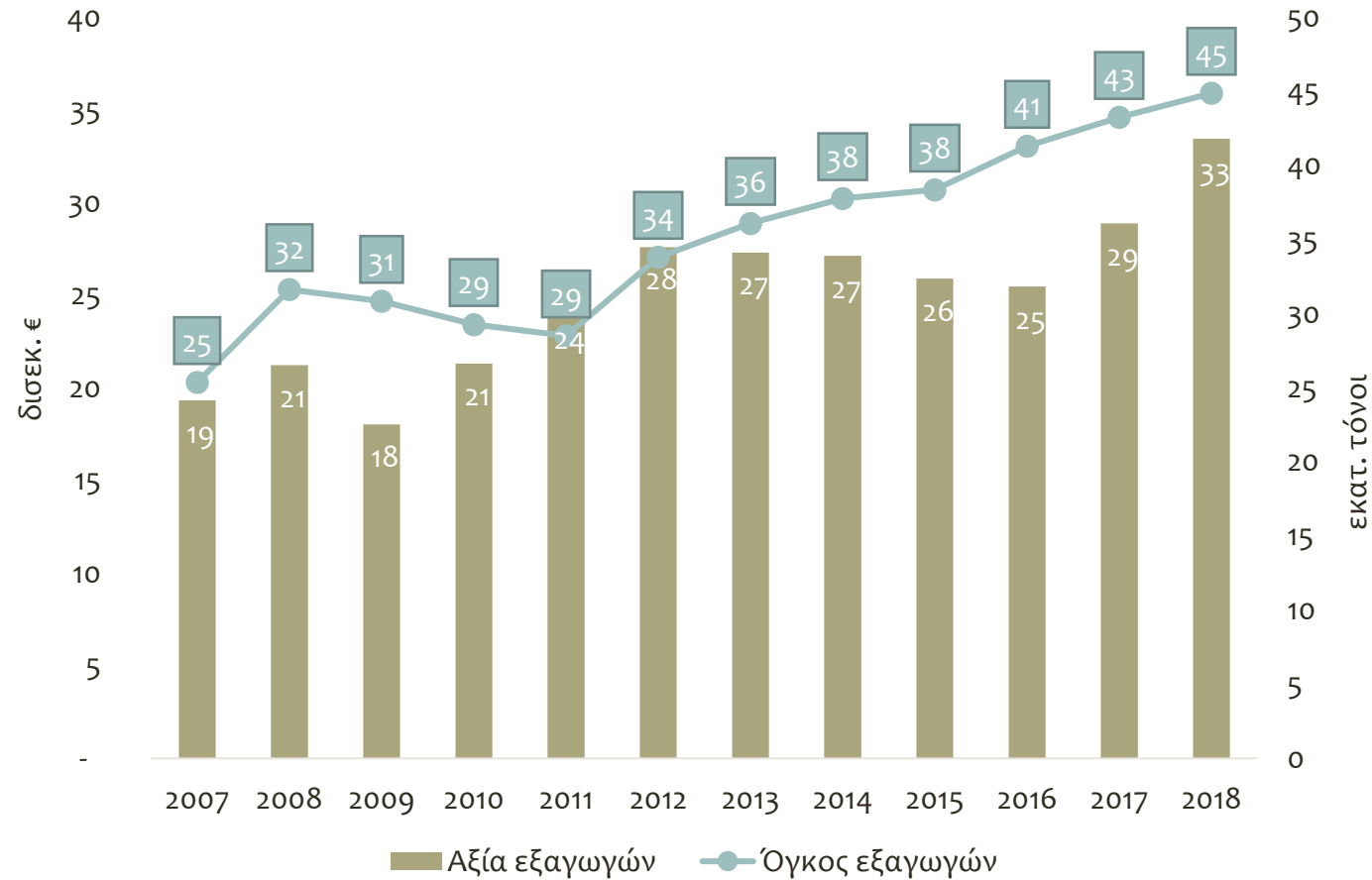
*Προβλέψεις European Economic Forecast, autumn 2018, Ευρ. Επιτροπή
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Εμπορικό Ισοζύγιο Αγαθών

*Προβλέψεις European Economic Forecast, autumn 2018, Ευρ. Επιτροπή
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

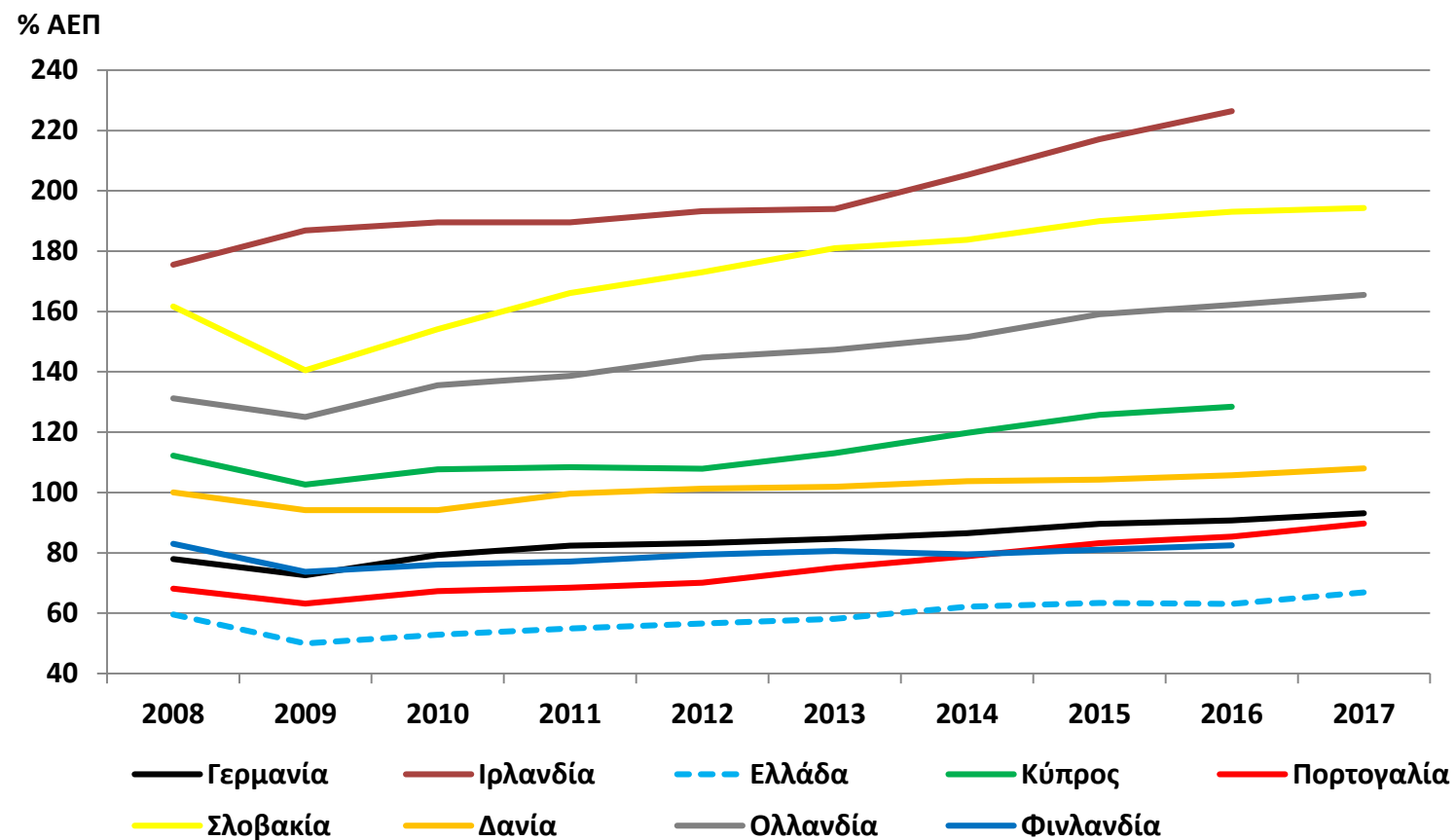
Εξαγωγές Αγαθών

Πηγή: Eurostat

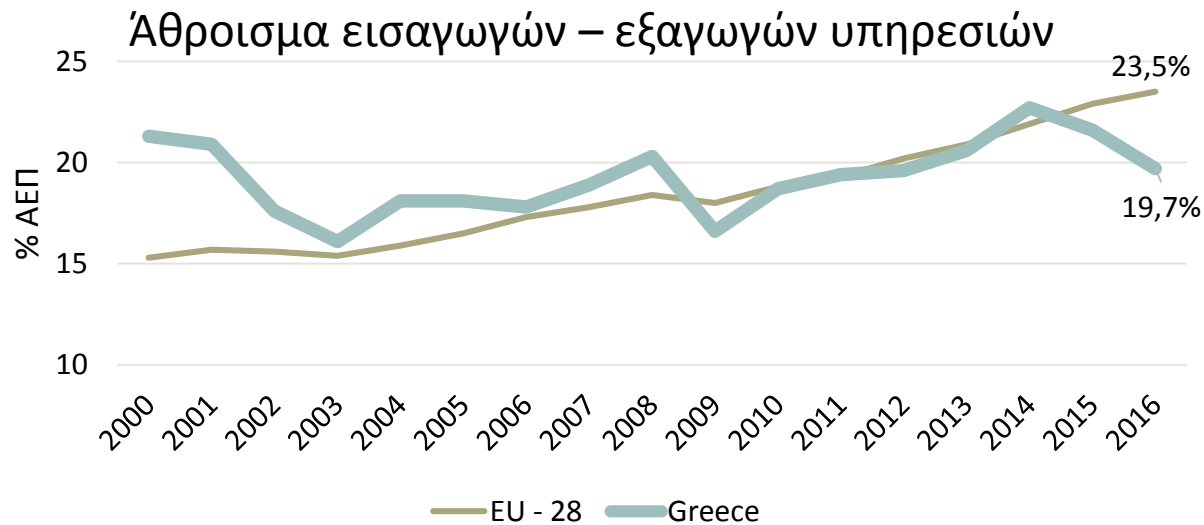
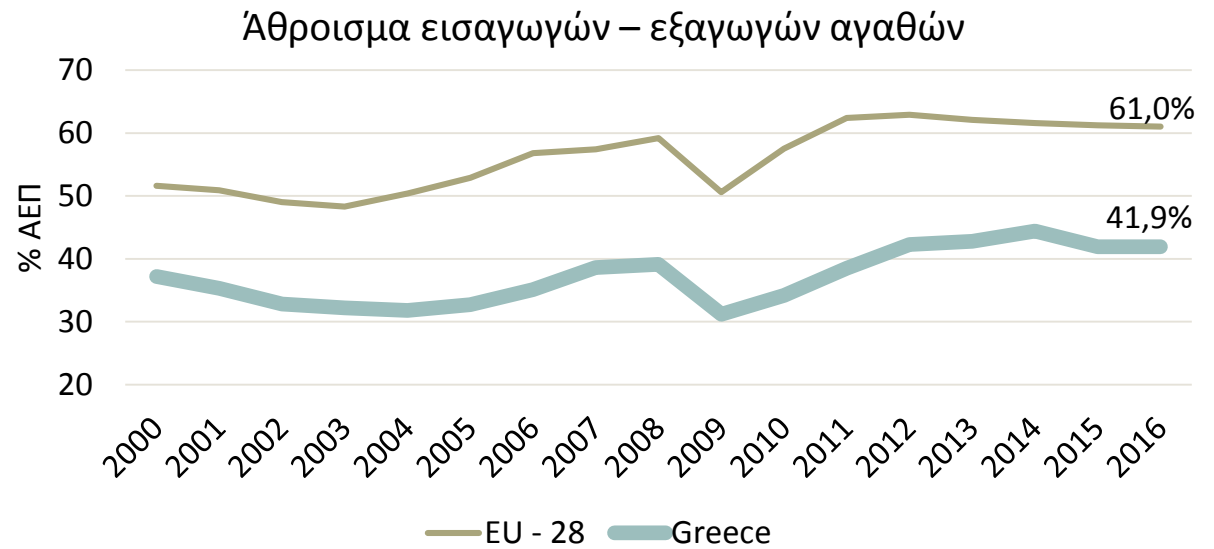
- Μεταβολή στην αξία εξαγωγών, 2007-2018: +73,1%
- Μεταβολή στον όγκο εξαγωγών, 2007-2018: +76,9%

Μια κλειστή οικονομία

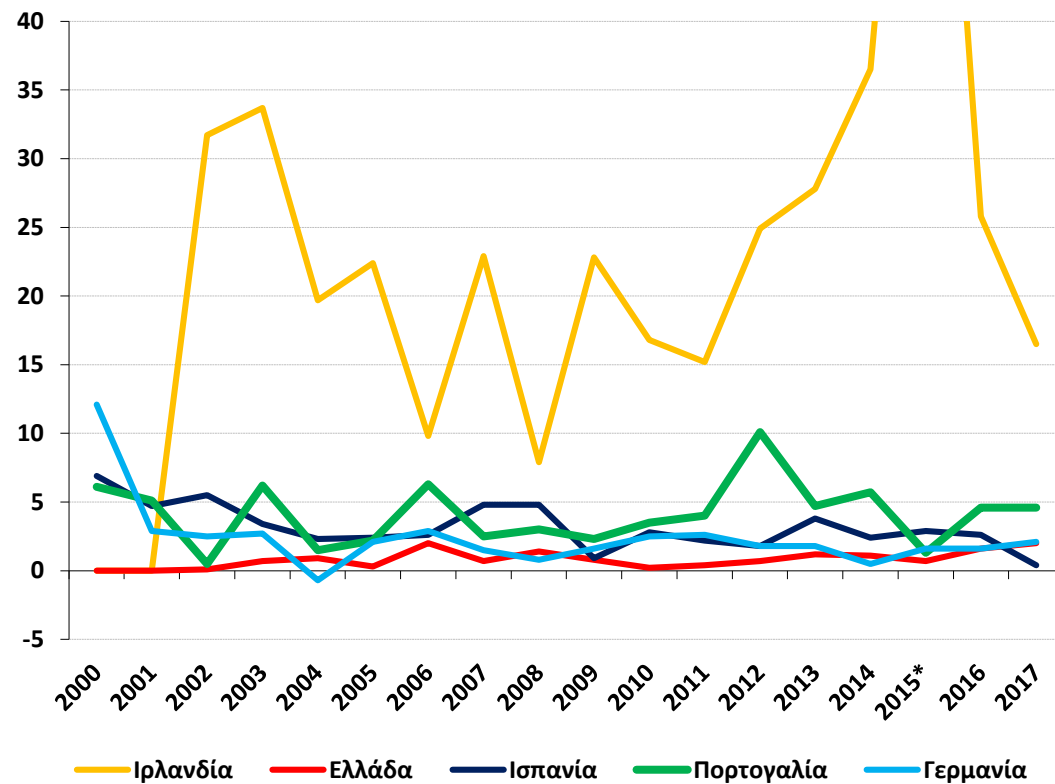
Πηγή: Eurostat

Κλειστή οικονομία: αγαθά και υπηρεσίες

Πηγή: Eurostat

Ξένες άμεσες επενδύσεις

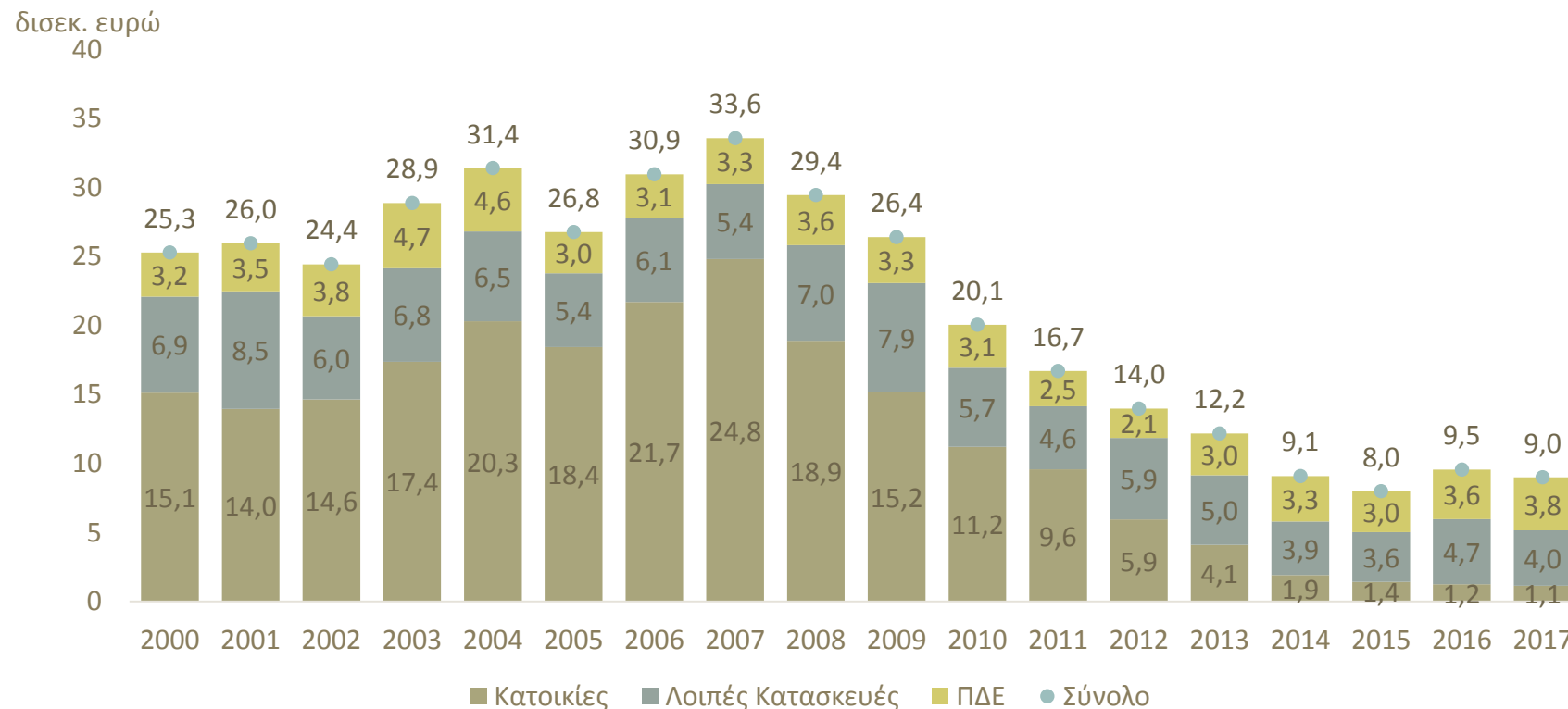
ΞΑΕ (% ΑΕΠ)		
	2000-2008	2009-2017
Γερμανία	3,0%	1,8%
Ιρλανδία	21,2%	29.8%
Ελλάδα	0,9%	1,0%
Ισπανία	4,2%	2,2%
Πορτογαλία	3,7%	4,5%

*Ιρλανδία: 81,7% του ΑΕΠ

Πηγή: Eurostat

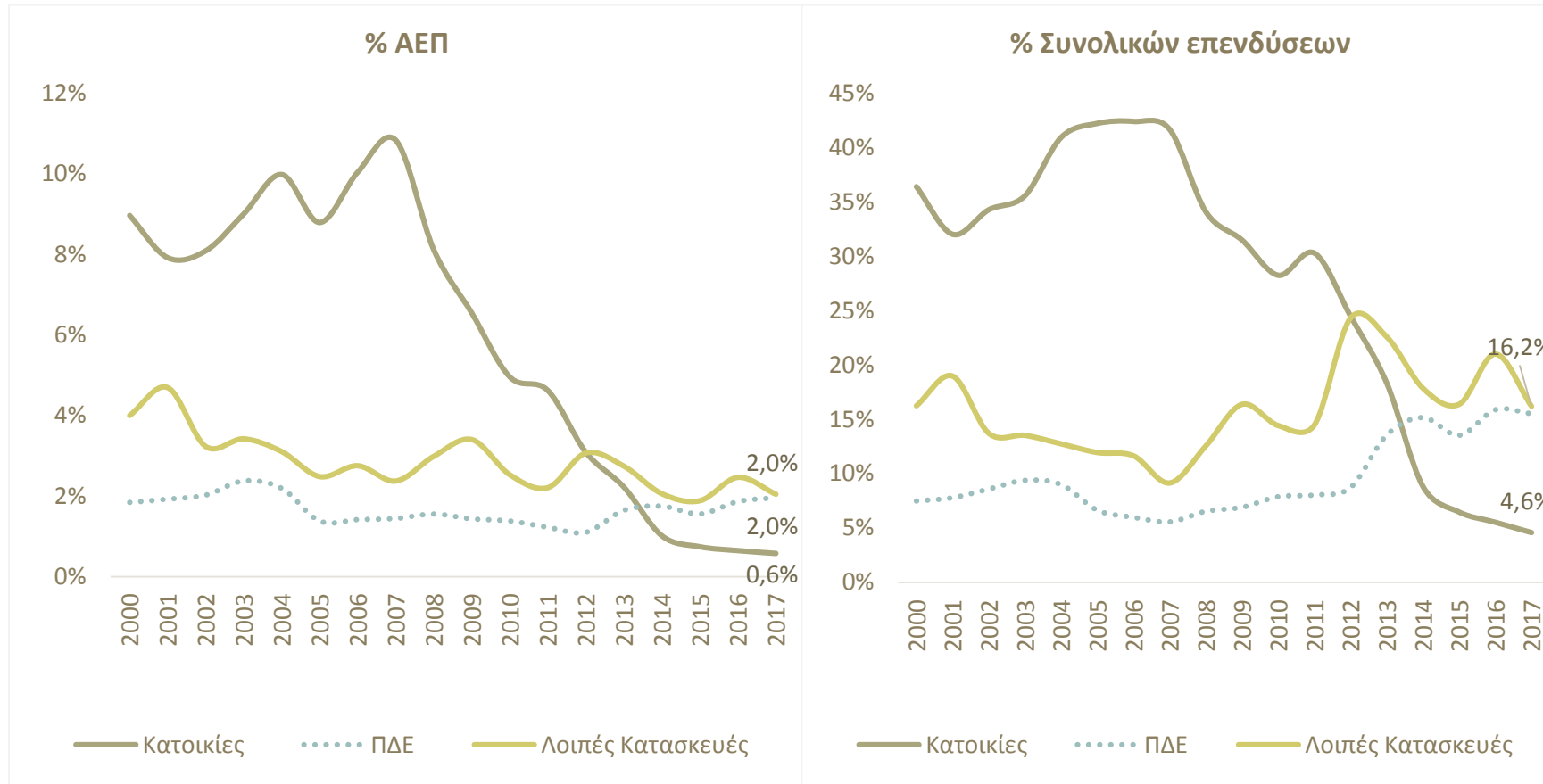
Κατασκευές και ακίνητα

Η συνολική επενδυτική δαπάνη για κατασκευαστικά έργα μειώθηκε από €33,6 δισ. το 2007 σε €9,0 δισ. το 2017 – βρίσκεται δηλαδή στο ¼ του επιπέδου του 2007

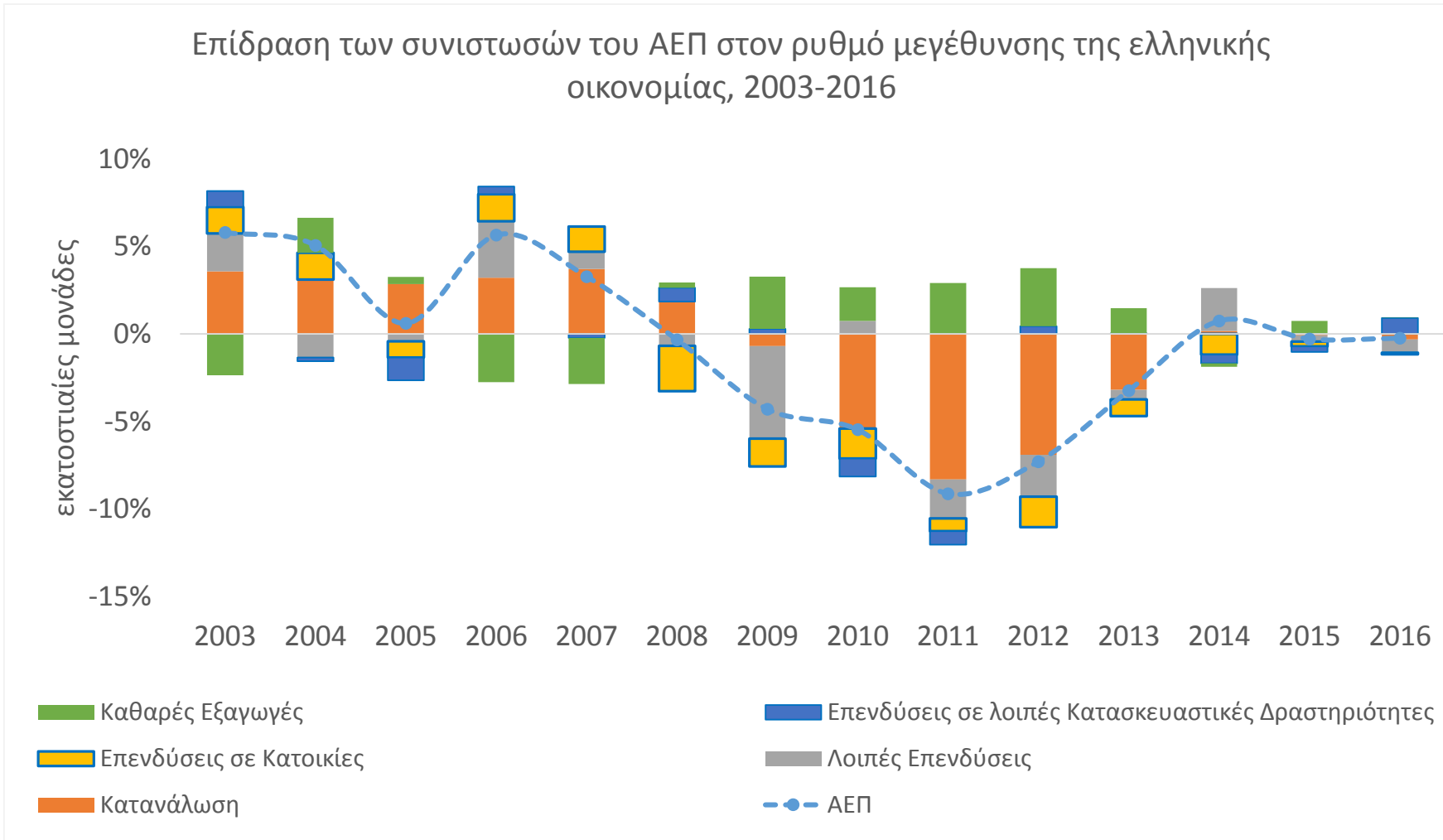
- Οι ετήσιες επενδύσεις σε κατοικίες υποχώρησαν κατά 95,4% και διαμορφώθηκαν το 2017 σε 1,1 δισ., έναντι €24,8 δισ. το 2007.
- Επομένως, σχεδόν το σύνολο της πτώσης των συνολικών επενδύσεων για κατασκευαστικά έργα οφείλεται στη συρρίκνωση των επενδύσεων σε κατοικίες

Οι επενδύσεις σε κατοικίες αντιστοιχούσαν το 2017 στο 0,6% του ΑΕΠ, έναντι 10,8% το 2007, ενώ οι επενδύσεις σε λοιπές κατασκευές διαμορφώθηκαν κοντά στο 2,0% το 2017, όπως και το ΠΔΕ

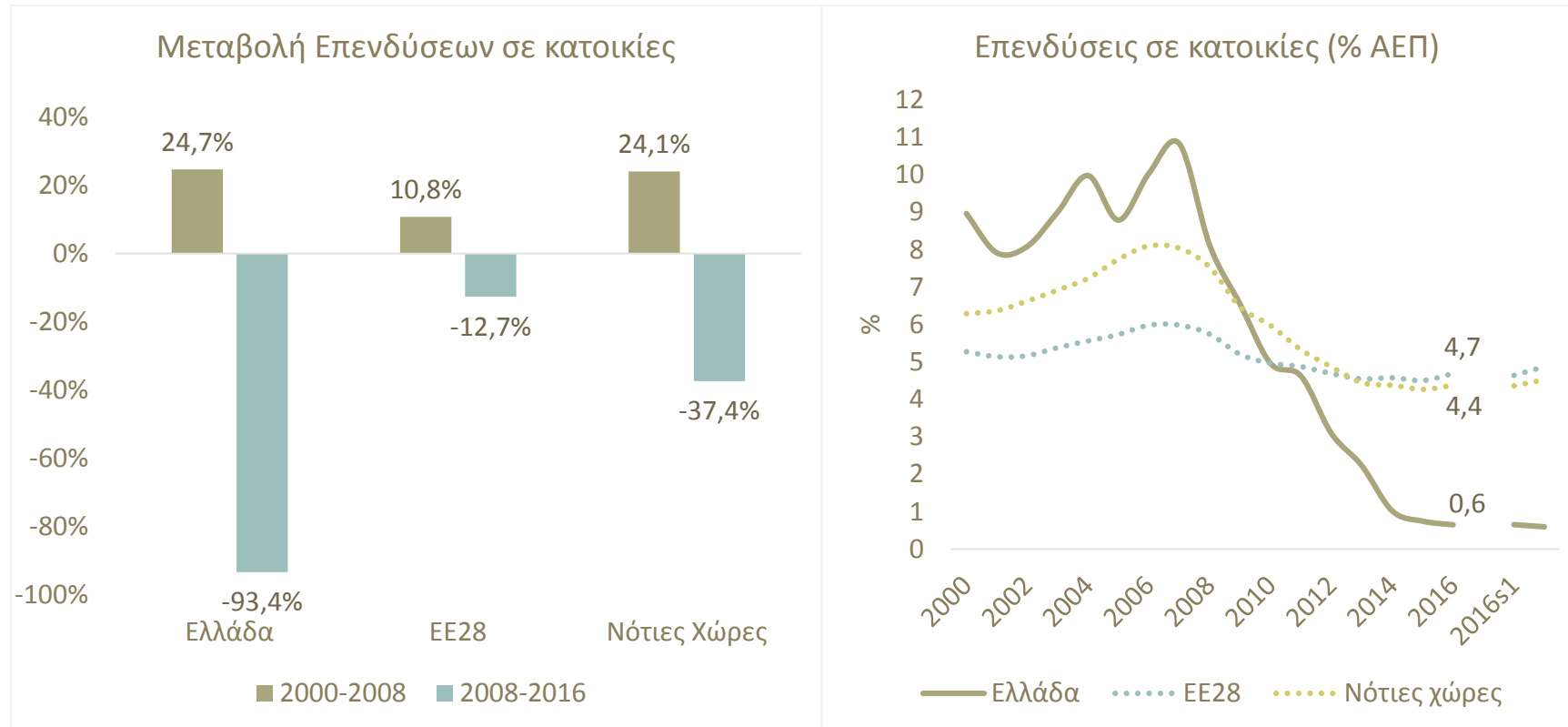

Η πτώση στις επενδύσεις σε κατοικίες περιόρισε το μερίδιό τους στις συνολικές επενδύσεις από 41,6% το 2007 σε μόλις 4,6% το 2017

Οι επενδύσεις σε κατοικίες λειτουργούσαν ενισχυτικά στο ΑΕΠ τα περισσότερα έτη πριν το 2007, ωστόσο μετά το 2008 η μείωσή τους συνέβαλε αρνητικά στη διαμόρφωση του ΑΕΠ, επιταχύνοντας την πτώση του

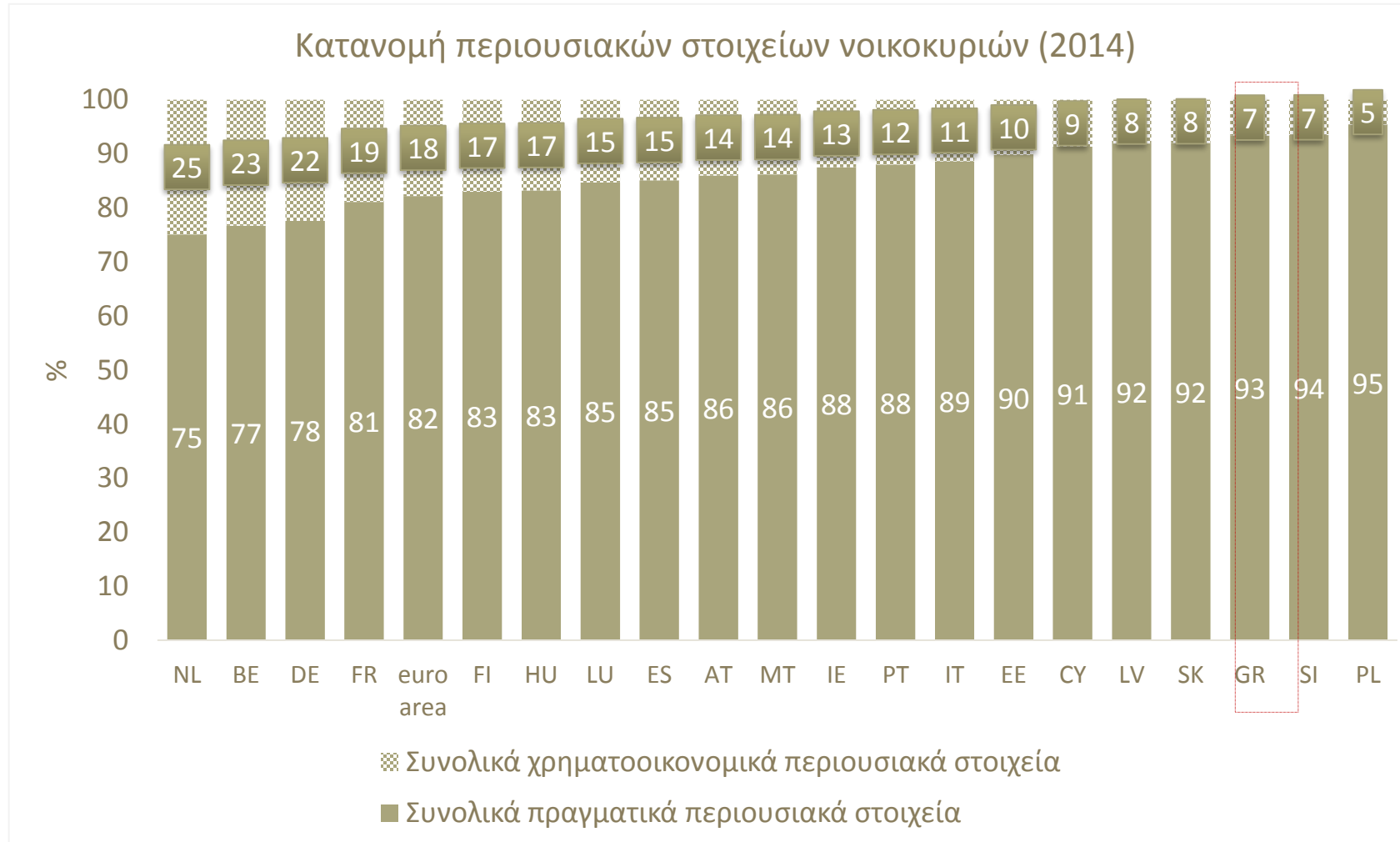

Η ύφεση επηρέασε τις επενδύσεις σε κατοικίες σε όλη την Ευρώπη, ωστόσο η πτώση τους στην Ελλάδα ήταν τριπλάσια

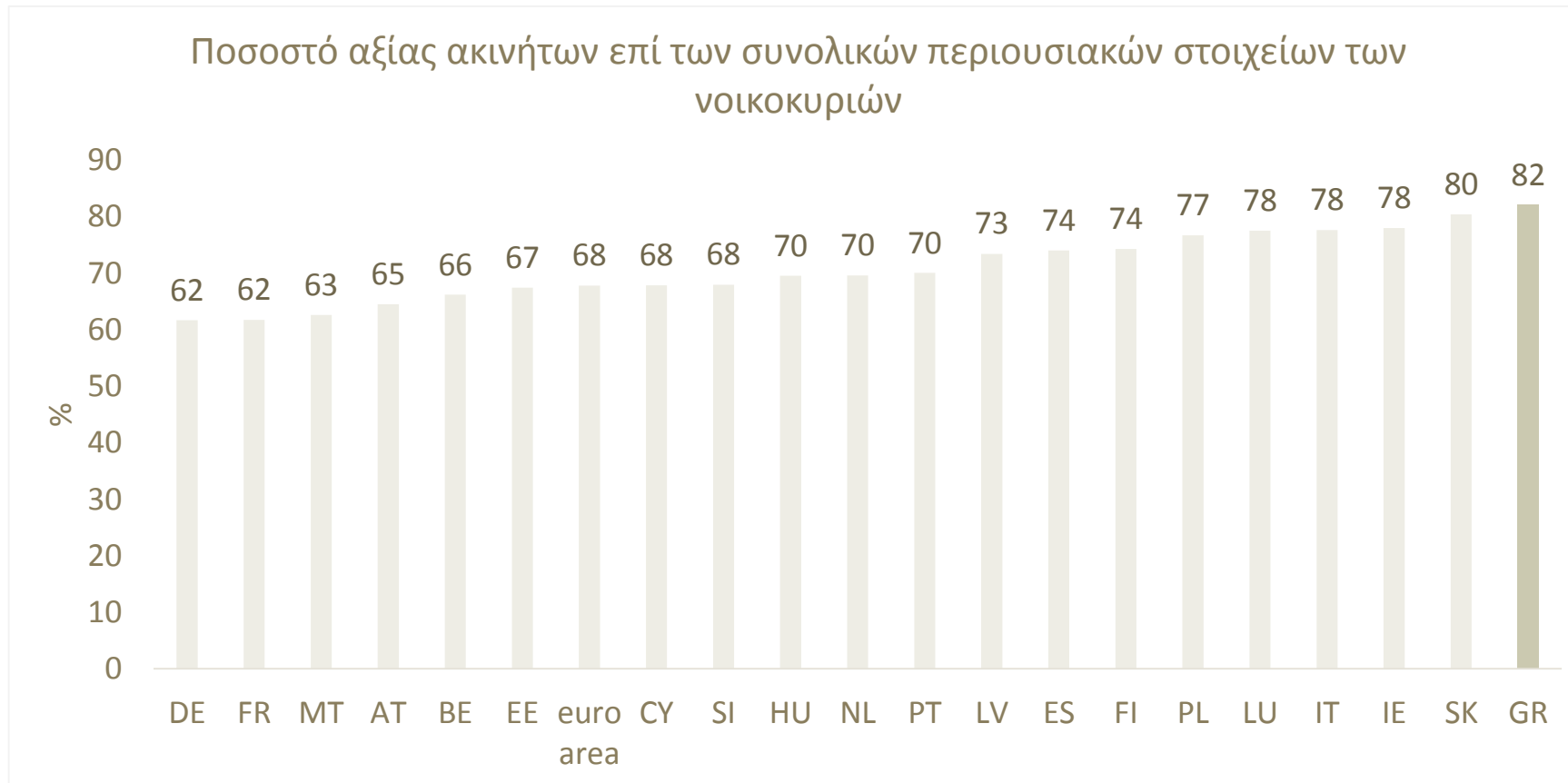

- Σε ΕΕ28 και Νότιες Χώρες* η πτώση των επενδύσεων «διόρθωσε» την άνοδο μέχρι το 2008
- Η προσέγγιση του μέσου όρου των Νοτίων Χωρών για το 2016 (4,4%) απαιτεί περίπου επιπλέον 6,5 δισεκ. ευρώ επενδύσεων σε κατοικίες σε ετήσια βάση

Η πλειονότητα των περιουσιακών στοιχείων των νοικοκυριών στην Ελλάδα αποτελείται από πραγματικά στοιχεία και το διάμεσο νοικοκυριό έχει εξαιρετικά περιορισμένα ρευστά στοιχεία

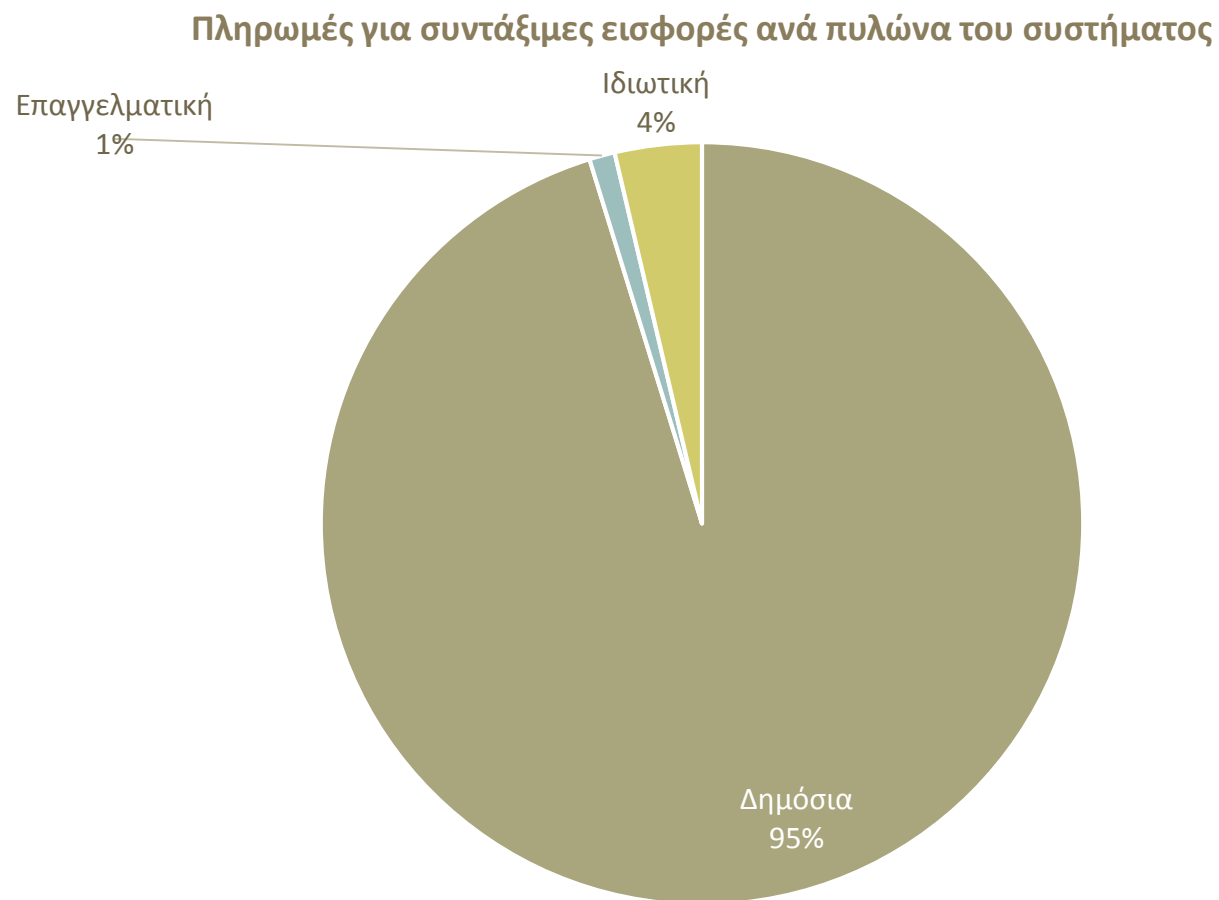

Η αξία των ακινήτων αποτελεί το 82% της αξίας του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του διάμεσου νοικοκυριού στην Ελλάδα – Η υψηλότερη τιμή στην Ευρωζώνη

Η κατανομή των περιουσιακών στοιχείων αντανακλά τη διαχρονική προτίμηση για τοποθέτηση των αποταμιεύσεων των ελληνικών νοικοκυριών σε ακίνητα

Πολύ μικρό το μέγεθος των κεφαλαιοποιητικών πυλώνων του συνταξιοδοτικού συστήματος στην Ελλάδα σήμερα

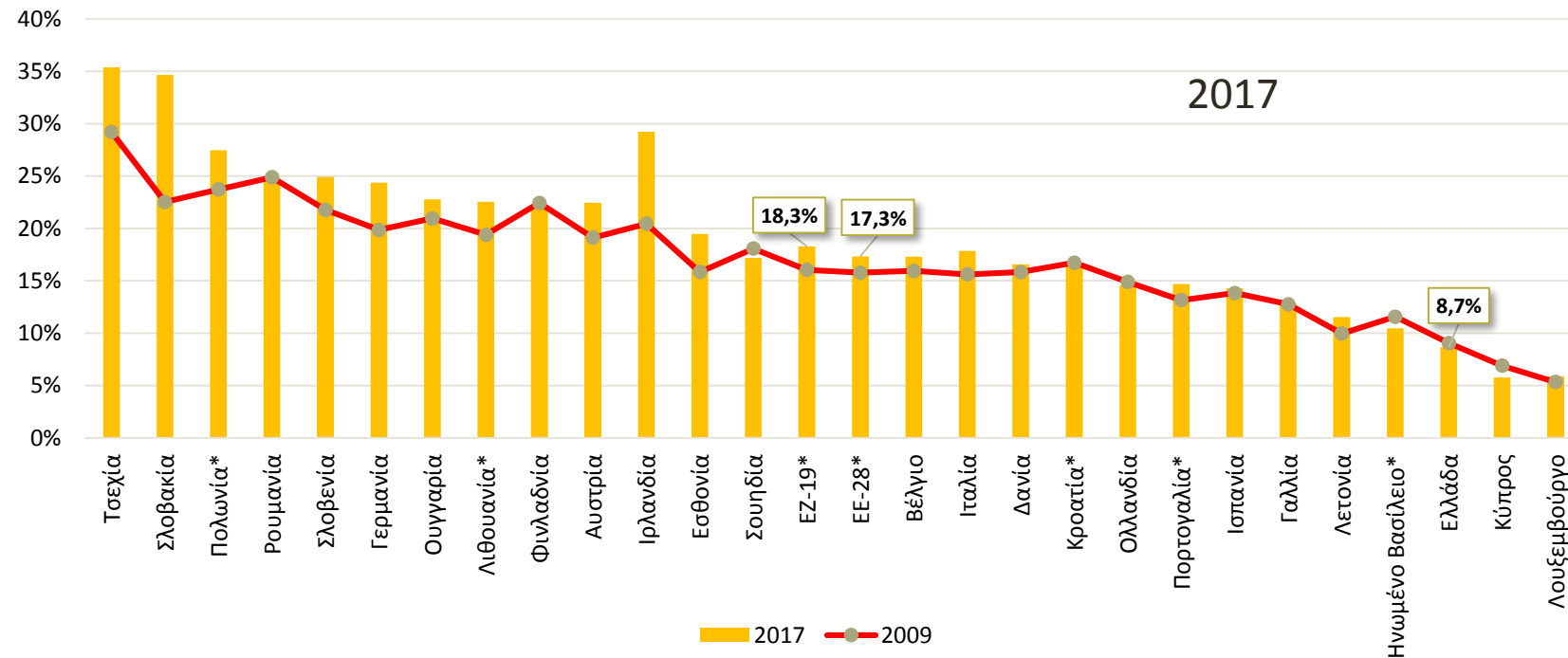

Πηγή: TEA, ΕΑΕΕ

Απουσιάζει ο υποχρεωτικός συμπληρωματικός κεφαλαιοποιητικός πυλώνας, ενώ παραμένει ιδιαίτερα υψηλή η έκθεση στον δημοσιονομικό και στον δημογραφικό κίνδυνο

Μεταποίηση

Χαμηλό μερίδιο της Μεταποίησης στο ΑΕΠ: 8,7%

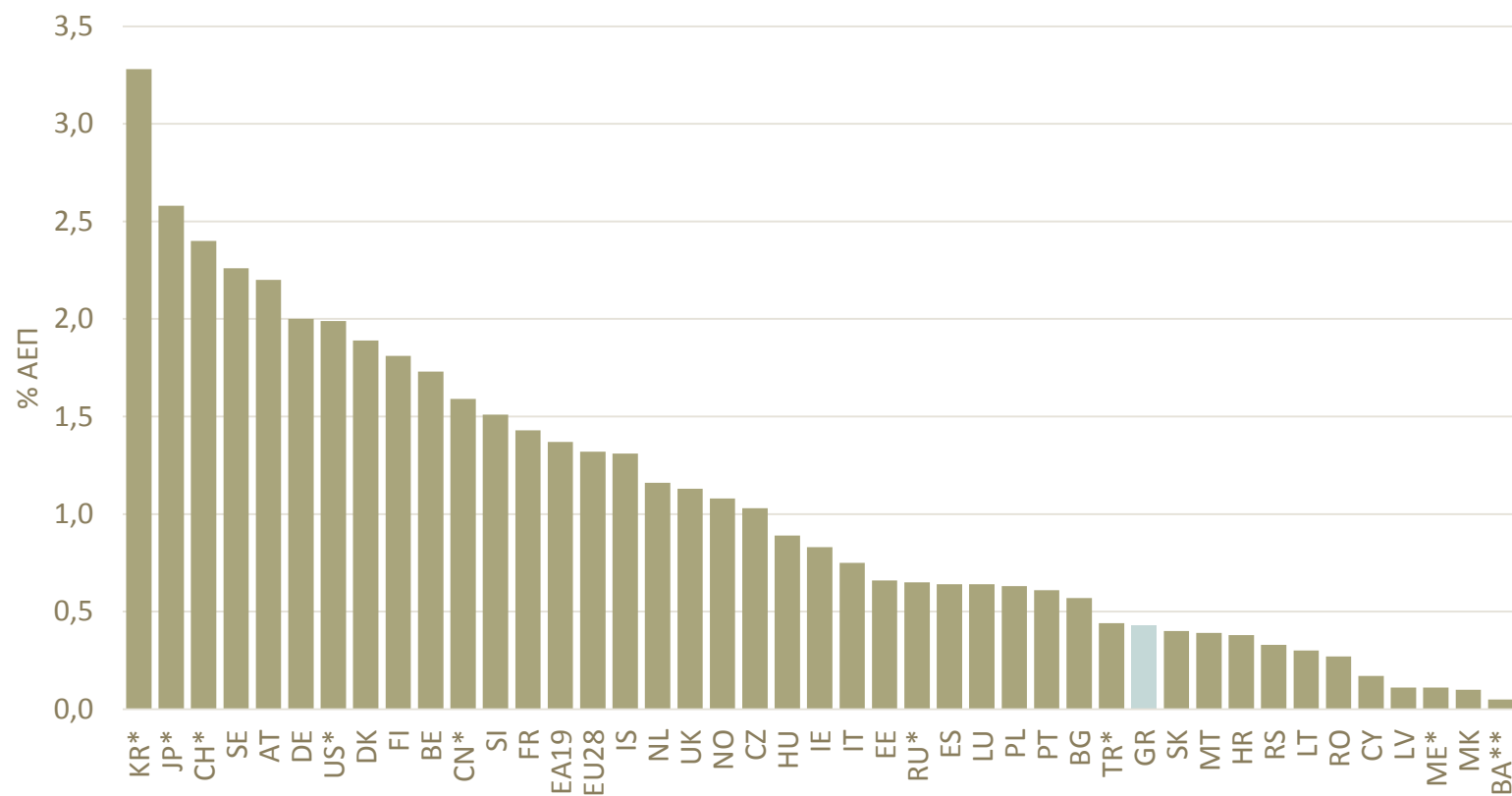

Πηγή: Eurostat-National Accounts

Αυξητικά από το 2015 και μετά

Δαπάνες R&D

Δαπάνες R&D ιδιωτικού τομέα 2016

Πηγή: Eurostat *2015 **2014

Ανάκαμψη δείκτη παραγωγής στη Μεταποίηση 9,9% κατά 2014-2017, ύστερα από σημαντική συρρίκνωση 2009-2014 (-16,1%)

TOMEAS	2009	2014	2017	% 2009-2014	% 2014-2017	% 2009-2017
B05: Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη	115,1	88,3	66,0	-23,3%	-25,3%	-42,7%
B06: Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου	70,2	57,5	114,3	-18,1%	98,7%	62,9%
B07: Εξόρυξη μεταλλούχων μεταλλευμάτων	86,1	85,1	83,0	-1,1%	-2,4%	-3,5%
B08: Άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες	100,1	83,1	82,5	-16,9%	-0,7%	-17,6%
B: Ορυχεία, λατομεία	107,0	85,7	73,5	-19,9%	-14,3%	-31,3%
C10: Τρόφιμα	104,2	93,9	95,9	-9,9%	2,2%	-8,0%
C11: Ποτά	108,2	86,1	81,5	-20,4%	-5,3%	-24,6%
C12: Καπνός	121,2	98,9	97,9	-18,4%	-1,0%	-19,3%
C13: Κλωστοϋφαντουργία	126,0	60,7	63,6	-51,8%	4,7%	-49,5%
C14: Ένδυση	130,1	62,8	45,9	-51,7%	-27,0%	-64,8%
C15: Δέρμα	158,4	52,7	47,2	-66,7%	-10,5%	-70,2%
C16: Ξύλο	91,4	42,1	43,1	-53,9%	2,3%	-52,9%
C17: Χαρτί	103,5	96,5	98,8	-6,8%	2,4%	-4,5%
C18: Εκτυπώσεις	116,4	57,5	47,3	-50,6%	-17,8%	-59,4%
C19: Οπτάνθρακας, διύλιση πετρελαίου	94,6	118,4	134,4	25,1%	13,5%	42,0%
C20: Χημικά	98,5	91,7	103,3	-6,9%	12,6%	4,8%
C21: Φαρμακευτικά	97,7	98,4	130,2	0,8%	32,3%	33,3%
C22: Καουτσούκ, πλαστικά	107,5	88,6	92,6	-17,6%	4,5%	-13,9%
C23: Μη μεταλλικά ορυκτά	116,6	55,7	62,8	-52,2%	12,7%	-46,1%
C24: Βασικά μέταλλα	89,3	101,8	141,1	14,0%	38,6%	57,9%
C25: Μεταλλικά, εκτός μηχανημάτων και εξοπλισμού	99,8	78,0	85,5	-21,9%	9,6%	-14,4%
C26: Η/Υ, ηλεκτρονικά, οπτικά	136,2	98,9	111,7	-27,4%	13,0%	-18,0%
C27: Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	104,2	63,5	73,2	-39,1%	15,2%	-29,8%
C28: Κατασκευή Μηχανήματα, είδη εξοπλισμού	126,6	84,4	103,0	-33,4%	22,0%	-18,7%
C29: Μηχανοκίνητα οχήματα	101,7	65,7	91,7	-35,4%	39,5%	-9,8%
C30: Εξοπλισμός μεταφορών	154,1	28,5	64,8	-81,5%	127,5%	-57,9%
C31: Έπιπλα	123,4	47,8	51,2	-61,3%	7,2%	-58,5%
C32: Λουπά μεταποίησης	111,7	81,7	93,0	-26,8%	13,8%	-16,7%
C33: Επισκευή σε Μηχανήματα και εξοπλισμός	129,6	73,1	60,3	-43,6%	-17,6%	-53,5%
C: ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	105,3	88,4	97,2	-16,1%	9,9%	-7,7%

Στα Τρόφιμα-Ποτά-Καπνός, Πλαστικά και Φαρμακευτικά μεγαλύτερη απασχόληση το 2017 έναντι του 2009

	2009	2014	2017	2009	2014	2017	% 2009-2014	% 2014-2017	% 2009-2017
B: Ορυχεία και Λατομεία	12,4	10,8	11,7	2,3%	3,3%	3,2%	-12,9%	8,3%	-5,6%
C10-C12: Τρόφιμα, ποτά, καπνός	130,8	115,9	136,9	24,6%	35,4%	37,1%	-11,4%	18,1%	-4,7%
C13-C15: Κλωστοϋφαντουργία, ένδυση, δέρμα	61,5	20,7	30,8	11,6%	6,3%	8,3%	-66,3%	48,8%	-49,9%
C16: Ξύλο	28,6	11,5	9,6	5,4%	3,5%	2,6%	-59,8%	16,5%	-66,4%
C17: Χαρτί	10,9	7,6	6,8	2,1%	2,3%	1,8%	-30,3%	10,5%	-37,6%
C18: Εκτυπώσεις	30,6	14,7	14,5	5,8%	4,5%	3,9%	-52,0%	1,4%	-52,6%
C19: Οπάνθρακας, διύληση πετρελαίου	7,3	3,6	6,7	1,4%	1,1%	1,8%	-50,7%	86,1%	-8,2%
C20: Χημικά	13,5	8,6	9,2	2,5%	2,6%	2,5%	-36,3%	7,0%	-31,9%
C21: Φαρμακευτικά	14,3	13,3	14,4	2,7%	4,1%	3,9%	-7,0%	8,3%	-0,7%
C22: Καουτσούκ, πλαστικά	14,0	10,8	16,4	2,6%	3,3%	4,4%	-22,9%	51,9%	-17,1%
C23: Μη μεταλλικά ορυκτά	32,5	13,8	12,0	6,1%	4,2%	3,3%	-57,5%	13,0%	-63,1%
C24: Βασικά μέταλλα	18,2	16,6	11,6	3,4%	5,1%	3,1%	-8,8%	30,1%	-36,3%
C25: Μεταλλικά, εκτός μηχανημάτων και εξοπλισμού	51,3	30,6	35,8	9,7%	9,3%	9,7%	-40,4%	17,0%	-30,2%
C26: Η/Υ, ηλεκτρονικά, οπτικά	4,8	1,6	3,8	0,9%	0,5%	1,0%	-66,7%	137,5%	-20,8%
C27: Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	11,4	5,7	8,7	2,1%	1,7%	2,4%	-50,0%	52,6%	-23,7%
C28: Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	11,5	6,6	5,5	2,2%	2,0%	1,5%	-42,6%	16,7%	-52,2%
C29: Μηχανοκίνητα οχήματα	2,7	1,4		0,5%	0,4%		-48,1%		
C30: Εξοπλισμός μεταφορών	10,7	3,7	5,1	2,0%	1,1%	1,4%	-65,4%	37,8%	-52,3%
C31-C32: Έπιπλα και λουπά μεταποίησης	52,3	20,7	22,5	9,8%	6,3%	6,1%	-60,4%	8,7%	-57,0%
C33: Επισκευή, εγκατάσταση σε μηχανήματα και εξοπλισμός	12,0	9,2	7,0	2,3%	2,8%	1,9%	-23,3%	23,9%	-41,7%
	531,3	327,4	369,0	100,0%	100,0%	100,0%	-38,4%	12,7%	-30,5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

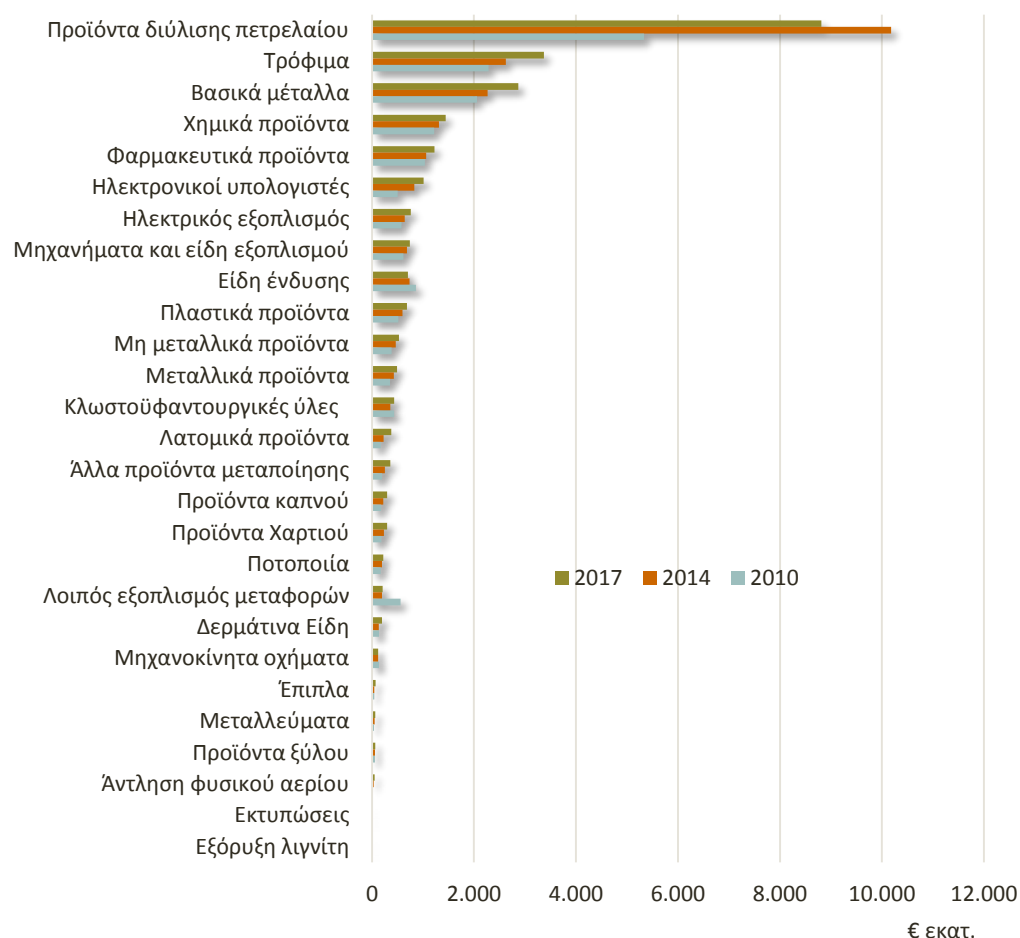
Κύρια προϊόντα ως προς το μερίδιο εξαγωγών

		Αξία εξαγωγών, σε εκατ. €	% μερίδιο στις εξαγωγές των μεταποιητικών προϊόντων	Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών
1	Πετρελαιοειδή	7.693,4	35,2%	
2	Αλουμίνιο	1.432,6	6,6%	10,1%
3	Φρούτα και Λαχανικά	1.031,3	4,7%	7,3%
4	Έλαια και λίπη	687,4	3,1%	4,9%
5	Γαλακτοκομικά και τυροκομικά προϊόντα	562,5	2,6%	4,0%
6	Χαλκός	471,3	2,2%	3,3%
7	Χάλυβας	335,7	1,5%	2,4%
8	Προϊόντα καπνού	296,2	1,4%	2,1%
9	Τσιμέντο	218,3	1,0%	1,5%
10	Χαλύβδινοι σωλήνες	208,5	1,0%	1,5%

Κύρια προϊόντα ως προς το μερίδιο εξαγωγών (συν.)

...		Αξία εξαγωγών, σε €	% μερίδιο στις εξαγωγές των μεταποιητικών προϊόντων	Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών
11	Μάρμαρα, ασβεστόλιθος, κιμωλία	187,3	0,9%	1,3%
12	Προϊόντα αλευρόμυλων	153,2	0,7%	1,1%
13	Επεξεργασμένοι λίθοι	151,3	0,7%	1,1%
14	Ψάρια	122,2	0,6%	0,9%
15	Κακάο και σοκολάτα	96,0	0,4%	0,7%
16	Άλλα είδη διατροφής	92,6	0,4%	0,7%
17	Έτοιμα γεύματα	87,1	0,4%	0,6%
18	Παξιμάδια και μπισκότα	66,7	0,3%	0,5%
19	Διάφορα ορυκτά (χαλαζίας, πίσσα)	64,2	0,3%	0,5%
20	Κρεατικά προϊόντα	58,9	0,3%	0,4%
21	Μη σιδηρούχα μεταλλεύματα (βωξίτης, νικέλιο, χρυσός)	53,8	0,3%	0,4%
	Υπόλοιπα προϊόντα μεταποίησης	7,819,4	35,8%	54,9%
	Σύνολο μεταποίησης		100,0%	(14,132,3) 100,0%
		21,825,7		

Σημαντική ενίσχυση εξαγωγών σε Τρόφιμα 2015-2017: +28%

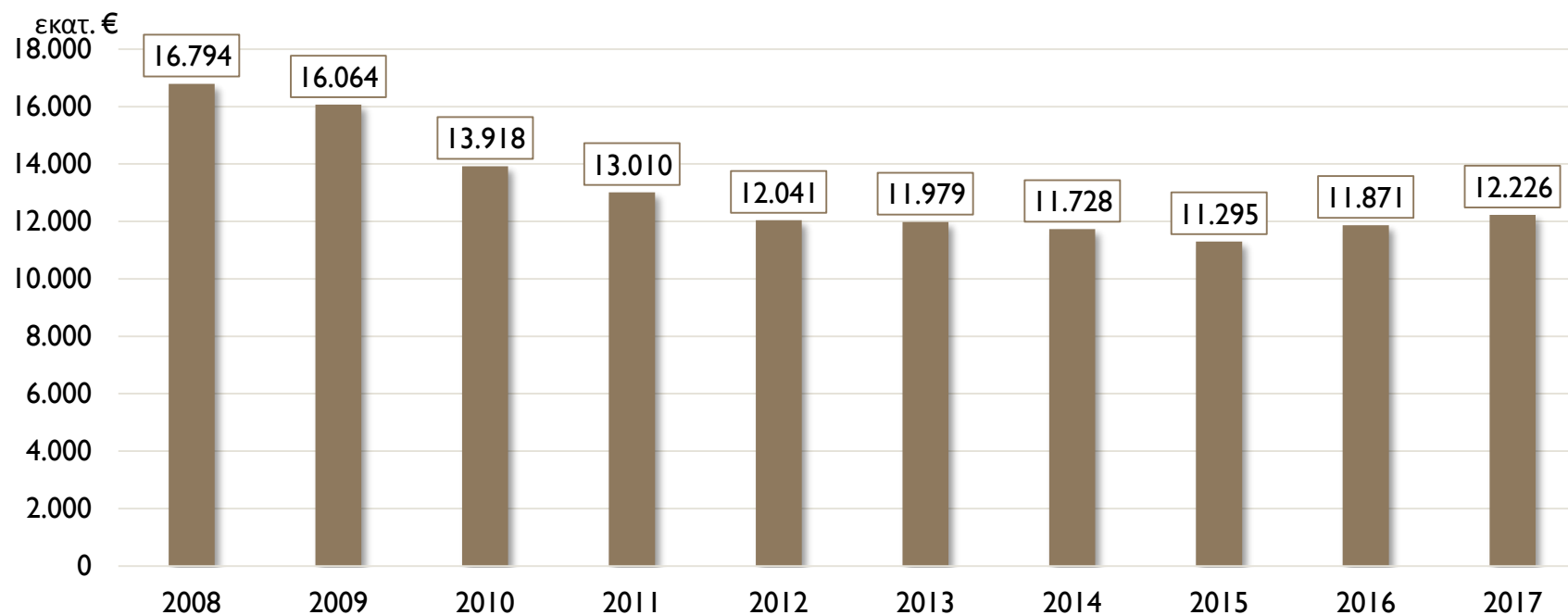

Πηγή: International Trade, (ComExt database), Eurostat, Επεξεργασία: IOBE

Σταθεροί οι κλάδοι με υψηλά μερίδια την εξεταζόμενη περίοδο...

- Πρωτοπόρο εξαγωγίμο προϊόν τα **Προϊόντα Διύλισης πετρελαίου**
- Ακολουθούν τα **Τρόφιμα** (€3,3 δισεκ. το 2017) και τα **Βασικά Μέταλλα** (€2,9 δισεκ. το 2017)
- Την πρώτη πεντάδα συμπληρώνουν τα **Χημικά Προϊόντα, οι Η/Υ και ο Ηλεκτρικός εξοπλισμός** (στην περιοχή του €1,0 -1,5 δισεκ.)

Επενδύσεις Μεταποίησης

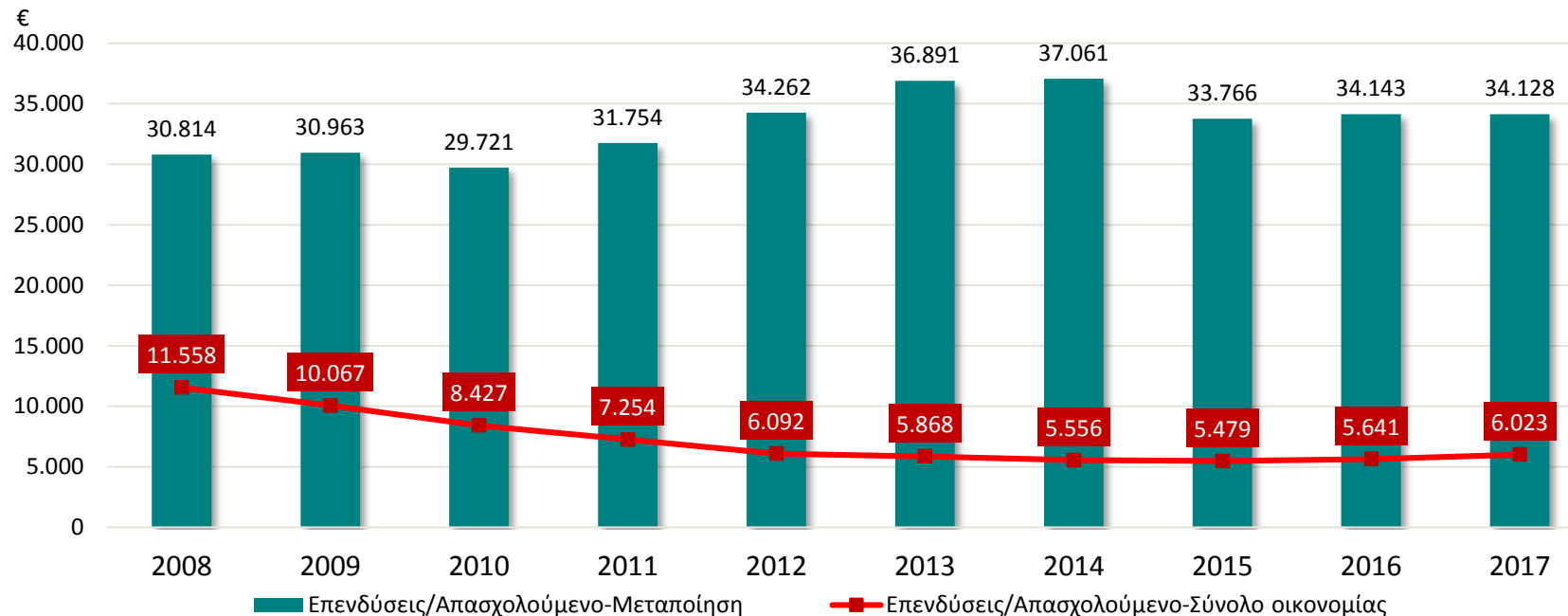

Πηγή: Eurostat-National Accounts

Μείωση επενδύσεων στη Μεταποίηση την περίοδο 2008-2015 κατά 32,7%

Ανάκαμψη έκτοτε στα €12,3 δισεκ. το 2017 (+8,2% σε σχέση με το 2015)

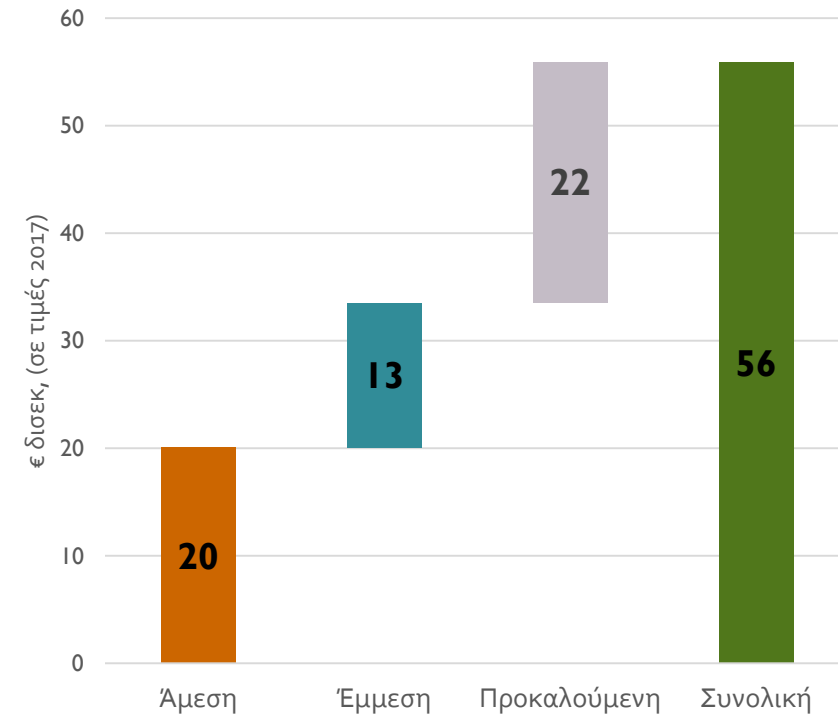
Σταθερά υψηλές οι επενδύσεις ανά απασχολούμενο

Πηγή: Eurostat-National Accounts

- Ο λόγος επενδύσεις ανά απασχολούμενο στη Μεταποίηση αυξάνει συνεχώς την περίοδο 2010-2014 (+24,7%). Πτώση το 2014 (-8,9%) και τη διετία 2016-2017 σταθεροποίηση στα €34,1 χιλ.
- Αντίθετα, περιορίζεται συνεχώς την περίοδο 2008-2015 στο σύνολο της οικονομίας (-52,6%), παρά τη μικρή άνοδό του τη διετία 2016-2017 (+6,8%)

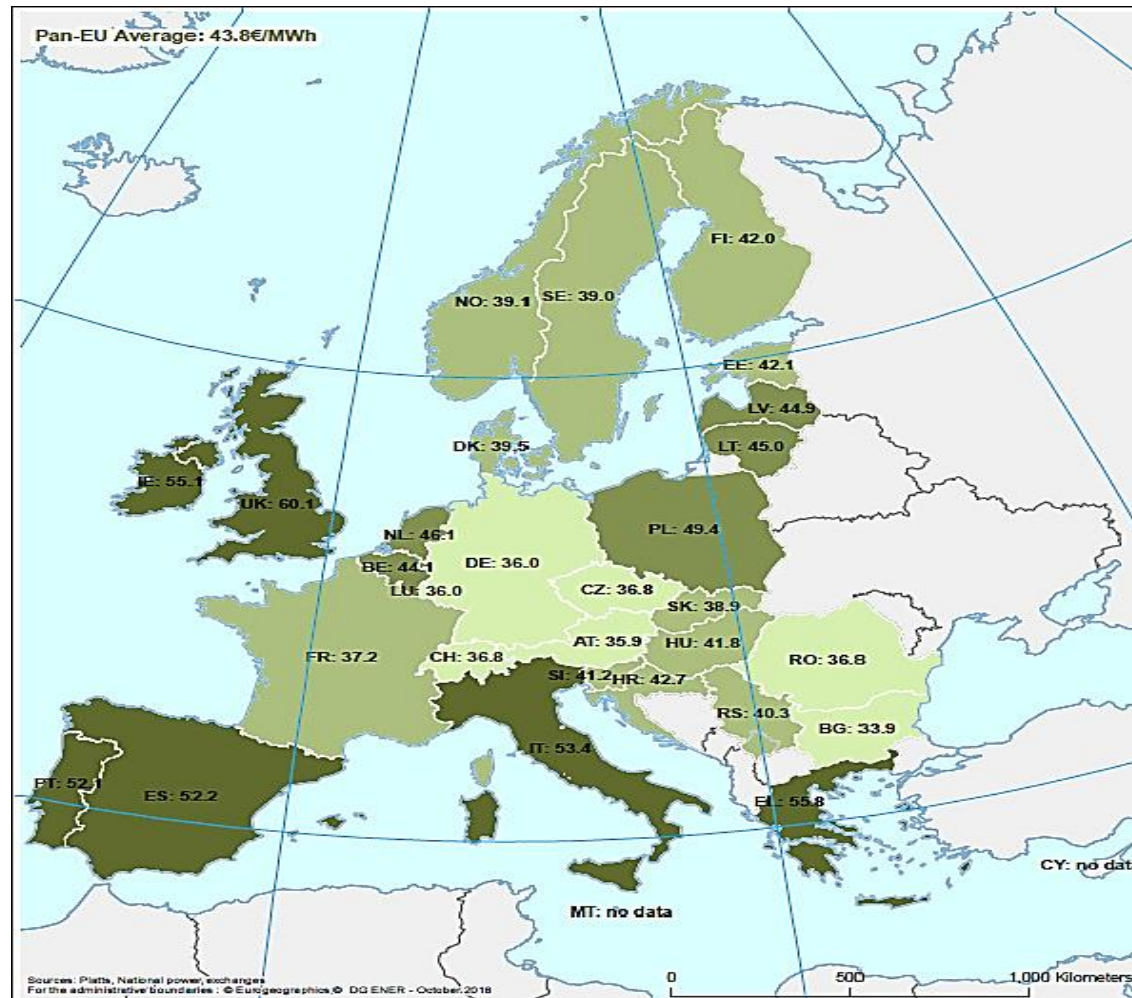
Το οικονομικό αποτύπωμα της ελληνικής μεταποίησης

- Η συνολική επίδραση στο ΑΕΠ φτάνει τα €56 δισεκ. (31% του ΑΕΠ)

Ενέργεια

Οι τιμές στην αγορά χονδρικής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα είναι σημαντικά υψηλότερες από τον μέσο όρο στην ΕΕ28

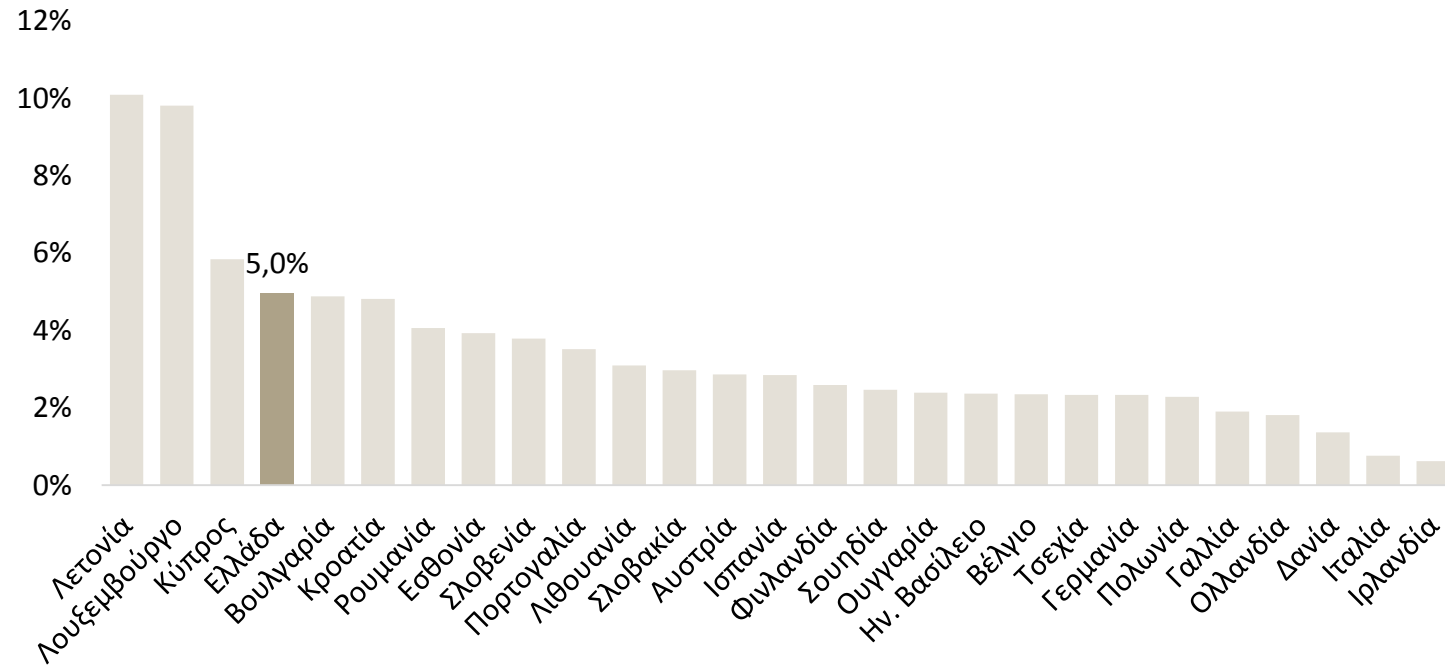

Χονδρεμπορική Τιμή Φορτίου Βάσης Q2 2018 - €/ MWh

Ην. Βασίλειο	60,1
Ελλάδα	55,8
Ιρλανδία	55,1
Γερμανία	36
Βουλγαρία	33,9
Μέσος όρος ΕΕ28	43,8

Επιβάρυνση από το ενεργειακό κόστος

Μερίδιο ενεργειακών αγαθών / σύνολο κόστους πρώτων υλών – υπηρεσιών (2016)*

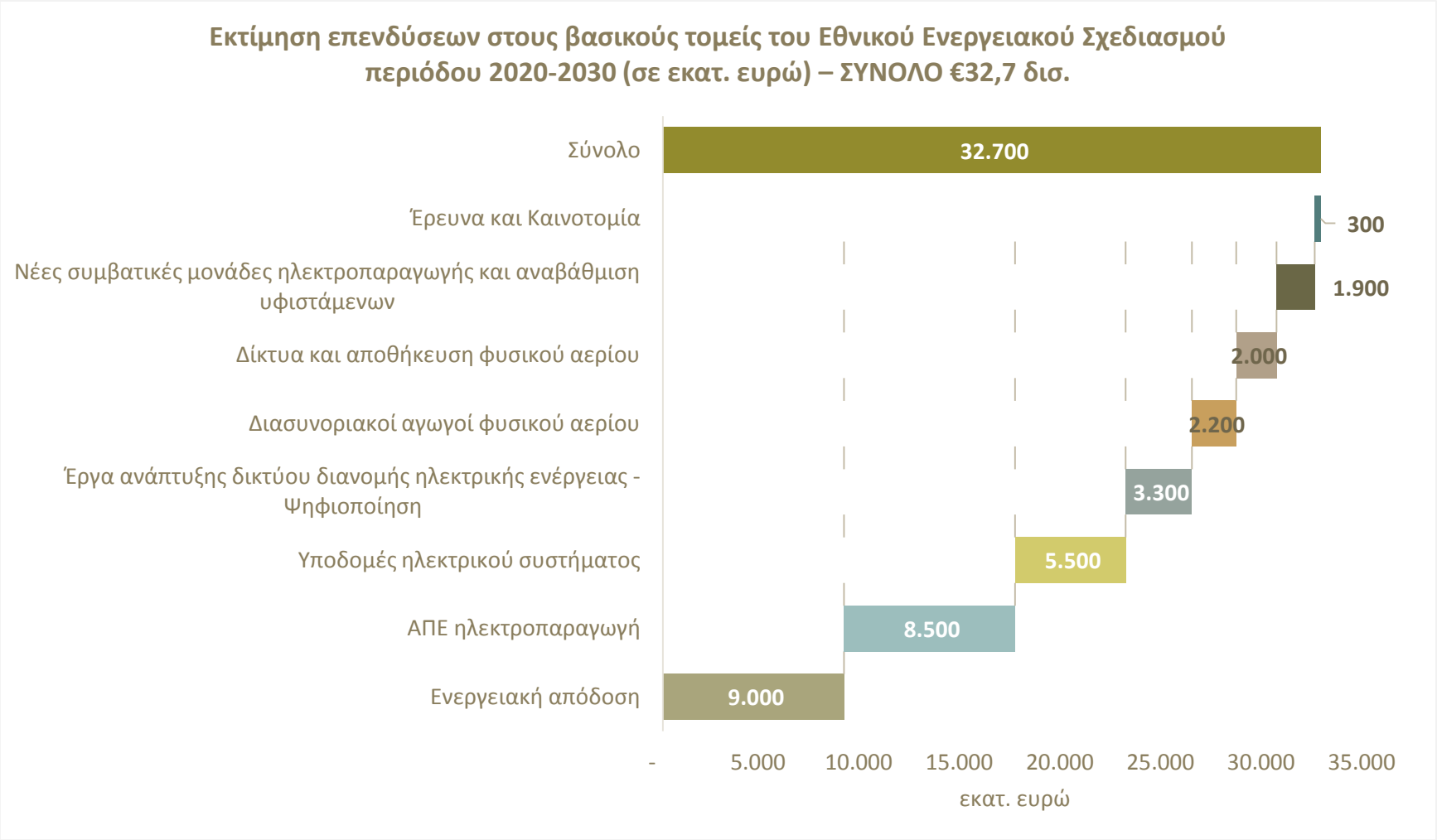

* Τα μερίδια αφορούν σε επιχειρήσεις από τον τομέα της Μεταποίησης.

Πηγή: Structural Business Statistics, Eurostat

Το μερίδιο των δαπανών για ενέργεια στο συνολικό κόστος της εγχώριας Μεταποίησης είναι ένα από τα υψηλότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Σύμφωνα με το σχέδιο του Εθνικού Ενεργειακού Σχεδιασμού, πλέον αναγκαίες την επόμενη δεκαετία είναι οι επενδύσεις για α) Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, β) Περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή και γ) Ενίσχυση των υποδομών του ηλεκτρικού συστήματος

Πηγή: ΥΠΕΝ (2018) Σχέδιο Εθνικού Ενεργειακού Σχεδιασμού

Προοπτικές: μεταρρυθμίσεις και ανάπτυξη

Ελληνική οικονομία – χαρακτηριστικά

- Συνεχίζεται η υπερβολική εξάρτηση από το δημόσιο ταμείο
- Ασφυκτική κεντρική ρύθμιση των δημόσιων μονάδων από το κράτος
- Παθογένεια στα όρια διασύνδεσης ιδιωτικού και δημόσιου τομέα
- Βραχυπρόθεσμα ή στρεβλά κίνητρα συμπεριφοράς.
- Κερδοφορία και ανταγωνισμός

Κρίσιμοι τομείς μεταρρύθμισης (σε εκκρεμότητα)

- Συντάξεις

Προσφορά εργασίας, ανεπίσημη οικονομία, εγχώρια αποταμίευση και επενδύσεις

- Φορολογία

Φορολογικοί συντελεστές, βάση και ηλεκτρονικές πληρωμές, περιουσία

Σταθερότητα

- Εκπαίδευση

Αυτονομία μονάδων και αποκέντρωση, σύνδεση με παραγωγή, αντιστροφή του «brain drain»